

ELŐFIZETÉS

KELLYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hétre ..... 3 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hétre ..... 3 k. 40 f.

NYRDETESEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
Minden következőnél 16 fillér.
Mélygáj külön 60 fillér.
Nyilatár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, április 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Az igazság meghamisítói.
- A képviselőház ülése.
- Robert lord veszedelmében.
- A belügyminiszter leírata az aradi villamos vasut ügyében.
- Árverés százszázalékkal.
- Elásott pénzek Aradmegyében.
- A legújabb bécsi botrány.
- Árva fiúból milliommós.
- Jóka Mór az első és a második feleségéről.
- A szédelgés netovábbja.
- Tárcza: Örökre él. Irta: B. György.
- Regény-Csarnok: Egy titkos rendőr kalandjai. Irta: Conan Doyle.

Az igazság meghamisítói.

Arad, április 3.

Sok szó esett már arról, hogy hol van a politikai és a magán tisztesség között a határ, és mit és mennyit lehet az igazság ellen vétkezni, annélkül, hogy az illető jelleme érintetné. Nálunk az elvadt pártharcz, a vallási érdek álarca mögé bujt jezsuitizmus, mely a czél szentesítő tanának leple alatt a leggaládabb hazugságoknak is jogosultságot követelt és erőszakon kényszerítve megingatta a határt a kétféle becsület között, hogy gyakran a fegyvernek kellett a megzavart fogalmakat tisztáznia.

Igy nyert polgárjogot nálunk egyebek között amaz új irányzat is, mely ugyan nem a személyes harcokban érvényesül, hanem annál mélyebben súlyoszi az elvi küzdelmekben a politikai morálnak szín-

vonalát, a melynek pedig bizonyos nivóig állandóan fen kellene tartatnia.

Nyiltan kimondva odajutottunk, hogy ma már különben tiszteletreméltó egyének sem restellik a törvényhozói szék magaslatáról az egész ország színe előtt oly állításokat vetni elmékedéseik és vitájuk alapjául, melyről minden gyermek tudja, hogy — *valótlanság*. Egyszóval a vakmerőségig menő *politikai hazudozás* irányja kezd elijesztő módon — hogy is mondjuk csak — iskolát csinálni.

A képviselőház tegnapi ülésén Zichy János gróf, a jezsuiták magyarországi fiókpártjának, a néppártnak ez idő szerinti vezére alapította az ő okoskodását egy oly vastag valótlanságra, hogy az ember szinte megdöbbenve kérde: mióta illik, mióta szabad ez így palam-publice?

Azt mondotta a grófi néptribun, hogy „*az egyház-politika előtt nem volt semmiféle felekezeti villongás vagy elégedetlenség.*” És ezt persze azért mondotta, hogy elhitesse a világgal, miszerint Magyarországon a nemzetközi klerikális irányzat által a néppárt révén szított izgatást a liberálisok idézték föl az egyházpolitikai törvények által.

Bizony ilyesminek az állításához nagy bátorság kell, tudva, miszerint az időnek még annyi haladéka sem volt azóta, hogy az események fölé egy kis mohát növesztessen. Talán még azok a süldők is élnek, a melyeket a néppárt volt vezére, Molnár János apát, annak idején romáromi plébános, inkább elliczítaltatni engedett, sem

hogy a bíróság által bünhődésképen rárótt birságot megfizesse, a mire pedig azért ítéltetett, mivelhogy a törvény ellenére buzgón üzte az *elkeresztelést*, a felekezeti izgatásnak akkortájt nagyon jól bevált módszerét.

Törje csak egy küssé a fejét Zichy János gróf, bizonyára eszébe fog jutni, miként kezdődött az a válság, a melynek megoldásaképen az egyházpolitikai reformok létesültek. Ott kellett neki is annyi a *Rómából* importált mustármagnak az elültetésénél lenni, a mely azóta terebélyes fává nőtt, s hazánkat a felekezeti izgatások mérges párázatával tölti el.

A magyarokra bosszus Róma, hogy megbuktassa azt a kormányt, mely hite szerint utjában volt a világi hatalmat pártoló osztrák külügyi politikának, egyszerű példátlan vallási izgatások színhelyévé tette az országot, mely már-már a törvényes rend teljes fölbomlásával fenyegette a magyar államéletet. Még a főpapság is megbotránkozással fordult el a hecezkáplánok ezen hazaáruló merénylétől. Emlékezzék csak vissza Zichy János, majd eszébe fognak jutni azok a *szavak*, a melyekkel Csáky Albin akkori külügyminiszter a Róma által szított vallási izgatást jellemezte: az *alapság formálalmának* nevezte azt, melyet ezek a főpapság békeltező és törvénytiszteletre utasító intelmei ellen is folytattak.

És ezt az izgatást a *valláskényszer ellen a vallásszabadság* nevében vezette és üzte akkor a jezsuita végrehajtó-bizottság

TÁRCZA.

Örökre él.

Irta: B. György.

Kis koromban, ha a dajkamesék rémétől féltem, egy hosszú, keskeny kéz (áldott kéz!) az anyám keze bedobott a sötét szobába, mondván, mitől félsz? Fogd meg!

Lassan leszoktatott arról, hogy mástól is félek, mint a rossz emberektől.

Nincs semmi, nincs ördög, nincs hazajáró lélek! Mindez mese! — szokta volt mondani. Pedig ő is látott, igen látott valakit megjelenni halála előtt pár hóval, — s ez az ő édes anyja volt.

Nincs semmi! — mondogatta Vendel Bálint is, ha átkozták azok, a kiket kifosztott az örökségből. — Nem félek! — mondá. — Hogyan is sirtak azok az árvák, midőn idősb Vendelné meghalt és ők benne nagyanyjukat veszítették el, egyetlen támaszukat, ki segítette és ruházta őket.

A mint a piczi asszonyt a földbe szöktették, mert hiszen még a temetés szokásos idejét sem tartották be, — nehogy a két árva ott lépessen az eltakarításnál — Vendel Bálint ur arca kiderült. Most már a ház az övé, már nem mondják azok az unokák, mikor itt a szünnidő, hogy megyünk a nagymama házába. Mindez rendben van, a nagymama ma már nem

létezik. A nagymama átiratta erre az élő fiára a miért élethossziglan tartotta őt. Aztán adósság is volt a házon sok, mert Bálint ur óvatosságból sokszor fölvetta a nagymama nevében pár ezrecksét a Madaras-városi lakárékpénztárból.

S megjött a két árva. Nehezen vettek maguknak fekete ruhácskát, és hát megvetették abból az utolsó adományból, melyet az elhunyt juttatott nekik. Harmadosztályon jöttek, összebujva, sirva és titkos reménységgel, hogy most már örökölni fognak, mert Vendel Bálint a teljhatalmu örökös, a ki rendezni tartozik az árvák ügyét.

Igy mondta nekik a nagymama, mikor utoljára látták.

Ugy tipegett az összeaszott dáma. Ugy csevegett.

— Látod, — mondotta a kisebb leánynak — ez a láda ezüst a tiéd. Te jó gazdasszony vagy! A családi, régi ezüst neked dukál. Te tanítónőnek készülsz. Ha igazgatónő leszel, ebédek adsz. Lássák, hogy Vendel nemzetségből való vagy! Minden darab kannán, ezüst tálcán rajta van a Vendelek czimere, nagy toll egy fegyveres ember kezében.

Neked, — mondá a nagyobbik leánynak — neked már a divatos ezüstnemű való s több pénz. Te festőnő vagy! Neked utaznod kell! S a ki vándorol, mint a katonatisztek vagy cigányok, annak sátozt kell ütni, hol itt, hol ott. Oh! nem rövidülsz meg, mert te több pénzt

kapsz. A családi ház Bálint bátyátok nevében marad, ő tartozik kifizetni benneteket. Jó ház! Bombázták s én benne laktam. Arviz lepte el és én emeletről zsinóron huztam fel a csolnokokban szállított kenyeret. Ez régi ház! Butorai is szüldök. Minden darabot szegény uram remekbe készítettett a lakodalmamra. Kár, hogy a ti apátok nem maradt itt velünk, sohse halt volna meg, mert itthon jobb a levegő is. De persze, neki tetszett a művészet! Hej! Hej! fiam volt, de el kell ismernem, hogy szegény özvegy anyáttal nem jól bánt el.

A két leány szótalan csókolta meg nagyanyjuk kezét. A sok ígéretet aztán magokkal hozták, hogy fölvidítsák azt az ifjabb özvegy asszonyt, kit a gondok és bánat oly hamar hasonlónak próbáltak tenni a napa asszonyához.

S most meghalt a nagymama, a nélkül, hogy betegségeiről hirt adott volna az a rideg Bálint. S a két kis árva leányka megérkezve, zárkaput talál.

Csöngögtetnek. Nagy nehezen nyitnak nekik ajtót.

— Hol fekszik a nagymama? — kérdik az öreg inastól.

— Már délelőtt kivitték! — mondja ez könnyezve.

A két lányka sirva fakad. Fölmennek a lépcsőn, olyan furcsán szorult össze a szívöv, mert a lépcsőfokokon virághulladékok hereknek. Koszoruk maradványai.

és ezzel kényszerítette a kormányt és törvényhozást a gyermekek felekezeti hovatartozásának eldöntését a szülők jogkörébe vissza helyezni, egyúttal azonban a vallásszabadság és a polgári házasság kodifikálása által elejét venni annak, hogy a szülők szabad elhatározási jogát az oltár előtt reverzálisokkal tegyék illuzóriussá.

Az egyházpolitikai reformok tehát nem holmi szabadelvű felbuzdulásából lettek az az időbeli kormányának és törvényhozásának, hanem rákényszerítette ezeket ama törvények hozatalára a magyar nemzet ellen törő Róma, mert különben nem lehetett volna a templomokban a kegyesekkel üzött izgatásoknak véget vetni.

Most Róma zsoldosai politikai téren folytatják a magyar nemzet egysége és a magyar állam konszolidációja ellen a harcot és a miként a jezsuita növendékek a reformok előtt a keresztes háborút a vallásszabadság nevében hirdették, úgy most — hogy ez meglelt — annak ellenében hívják fel még a protestánsokat is a köztük együtt indítandó vállvetett küzdelemre.

Nem, a néppárti harczoknak a magyarországi törvényes rend ellen egész más oka van; megvolt ez a reformok előtt, meg van most és meg lesz mindaddig, míg a magyar nemzet szíve a felvilágosodottság- és szabadságért fog dobogni. Annyira közismert ez az ok, hogy Zichy Jánosnak felesleges erőszakot tennie a lelkiismeretén és — hogy leplezze az amugy is ösmert célzatot — országvilág szeme előtt vastag ferdítések és valótlanságok mondásával magát kompromittálnia.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 3.

Röviden végzett ma a Ház a napirenddel. Megszavazták harmadszor is a költségvetést. Felállott az egész óriási szabadelvű tábor.

Pichler Győző ijedséget szimulálva harsogó derűtség között kiáltott fel:

— Elegen vannak!

Azután Hegedüs Sándor miniszter válaszolt

Ott fenn várja őket Bálint bácsi, — gondolják.

Es a mint benyitnak a házának indult Vendel Bálinthoz, ennek tokás arcán olyan önelégült mosoly dereng. A gonoszok és az egoisták mosolya.

— Elkéstemek! Elkéstemek, báránykaim! — szól nevetve. — A nagymama már nem lakik itt, hanem a családi sirboltban! No, de azért csak maradjatok, úgy is át kell adnom nektek valamit, a mit ő hagyott!

A leánykák elkecseregett szívet némi meghatott melegség lepi el. Eszükbe jut, hány-szor kételkedtek a leendő örökségre nézve Bálint bácsi jellemében, megbízhatóságában. Mintegy bűnbánóan csokolnak most neki kezét.

— No, jertek, jertek; irjátok le ezt a két irást, melyben elismeritek, hogy megkaptátok a nagymamátok örökségét és hogy tőlem semmi várni valótok nincs! Hitelesítetek a közjegyzőnél! Siessetek! Azután kielégítlek beneteket!

Es ment a két lépen fogott kis leányka a közjegyzőhöz. Leszurták egyenkint a 3 forint 50 krajczárt, éppen a hazautazási költségüket; és megvolt az irás. Ha már elvesztették a jó nagymamát, hála jószágának, most örökölnék. Oh, mi jó lesz! Mindketten menyasszonyok! Lesz most ezüst, lesz minden! Lesz pénz!

S Bálint bácsi elé érve, az irásukat általadták.

Bálint bácsi pedig mindegyik árvának a

három interpellációra teljesen megnyugtatólag, úgy, hogy a válaszokat az egész Ház tudomásul vette.

Még Széll miniszterelnök tett javaslatot a munkarend iránt. E javaslat értelmében a Ház már holnaptól megkezdí a husvétii szünetet és április 24-ig ülést nem tart.

Az elnök a Háznak, a Ház az elnöknek boldog ünnepeket kívánt és ezzel az ülés véget ért.

A felhatalmazási törvény.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik. A képviselőház harmadszori olvasásban is megszavazta az 1900. évi állami költségvetést.

Molnár Antal jegyző ajánlatára a Ház vita nélkül fogadta el a képviselőház 1900. évi költségvetését.

Psik Lajos: Vancsó Gyula mandátumát a 30 nap fenntartásával igazoltnak jelenti be.

Következtek az interpellációkra adandó válaszok.

Válasz interpellációkra.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter visszavonja előbb a kir. szab. pécs-barcsi vasút 5%-os elsőbbségi kötvényeinek konvertálása és újabb beruházási kiadásainak elszámolása tárgyában beadott törvényjavaslatát.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter Boda Vilmosnak a szegszárdi gőzhajóállomás bezűntetése tárgyában beterjesztett interpellációjára azt válaszolta, hogy a gőzhajótársaság a kikötésre jelzett állomáson kötelezve nem volt és miután az erre tett kísérlete be nem vált, mert jövedelmet nem hozott, az állomást bezűntette.

Boda Vilmos és vele a Ház a választ tudomásul vette.

Hegedüs Sándor miniszter Kubik Bélának a szeged-szöreg-karlovai vasút építésénél állítólag előfordult visszaélések tárgyában beterjesztett interpellációjára válaszolja, hogy a felülvizsgálat megtörtént, és abból kiderült, hogy visszaélés nem történt. (Zaj.)

Justh Gyula: Micsoda zsidóság ez odaát. Legalább a minisztert hallgassák meg!

Elnök: Csend legyen!

Justh: Mi csendben vagyunk, de odaát lármáznak, úgy, hogy magunk sem halljuk a minisztert.

Elnök: (csenget.) Csendet kérek ideát! (Helyeslés.)

Hegedüs miniszter: A fő- és alvállalkozók pereskedésére vezető vissza az egész hiresztelés. Válaszát tudomásul venni kéri. (Helyeslés.)

Kubik Béla a választ tudomásul veszi, de

markába nyomott négy-négyszáz forintot és kimutatta, hogy az egész örökség ebből áll. Ő elvette a receptszeket, melyek bizonyítják, hogy a nagymama életében már tíz év alatt ennél többet elküldött nekik. Így most már ki vannak elégítve.

Nagyot dobbant mind a két árva szíve. Közél harmincztezer forint értékű ház után feleleörökségképp csak nyolczszáz forint, hiszen ez rablás. De csak annyit mondtak:

— Hol az ezüst? A két láda, elkülönítve, az ő számukra eltett ezüst?

Bálint bácsi elvörösödött és az epés hangulata folytán ajkára tódult káromlásokban tört ki.

— Miféle ezüst? A családi ezüst az enyém! A többi zálogban! Takarodjatok! Talán csak nem hiszitek, hogy én a tieteket elraboltam? Hálátlanok!

A két árva kézenfogva ment ki a temetőbe, hogy elsirja bánatát nagyanyjuk sirboltja előtt.

Mintha valami sóhajt hallottak volna! Mintha a sirboltban olyan fényesség jelent volna meg nekik!

— Eh! képzélődés, — gondolák és gondosan keblökbe rejtve a kis örökséget, vonatra siettek, hogy hazavigyék a rossz hírt a várakozó édes anyjuknak.

Vitte a vonat a két árvát. Aludt mind a kettő. Egymásra dőlve álmodtak a nagyanyjukról, a ki rájuk mosolyog vigasztalón. De

arra kéri a minisztert, hogy a isztességtelen vállalkozókat a jövőre a vállalatokból zárja ki. (Zajos helyeslés balról.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

A kassa-oderbergi vasút.

Hegedüs Sándor miniszter Pichlernek a kassa-oderbergi vasutnál előfordult sikkasztások tárgyában beadott interpellációjára válaszolja, hogy sikkasztások tényleg fordultak elő két közeg összejatszása által és belevontak ebbe egy független, miniszteri irodában levő egyént.

Oly módon manipuláltak, hogy az ellenjegyzett utalványok elé 1—2 százast odajegyeztet a harmadik egyén. Ezen a sápon osztokodtak. Az első ízben 99-ben 2000 frt hiányzott. Később a vizsgálat során több hiány is kiderült. A bünvádi eljárást megindították. Az egyik tisztviselőt elfogták, a másik megszökött. Eltussolásról szó sincs.

A választ tudomásul venni kéri. (Helyeslés.)

Pichler Győző és Hegedüs miniszter rövid megjegyzései után Pichler és a Ház tudomásul vette a választ.

Husvétii szünet és a munkarend.

Széll Kálmán miniszterelnök a munkarendre vonatkozólag a következő javaslatot teszi: Miután holnapután el kell utaznia és a jövő héten már ünnep van, arra kéri a Házat, hogy érdemleges ülés április 24-ig ne legyen. Akkor a következő ülés napirendjét állapítsák meg az ülésszak berekesztésével, az új ülésszak megnyitásával járó formalitások, választások tüzesen napirendre, majd a tárgyalásra kész javaslatokat tárgyalja a Ház. (Általános helyeslés.)

Elnök e javaslatot határozatként kimondja. A mai ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Elnök boldog ünnepeket kíván. (Zajos eljenzés. Eljen az elnök!)

Ezzel az ülés véget ért.

TAVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, április 3. (Sajtó tud.)

Ma minisztertanács volt, melyben a kormány összes tagjai részt vettek. Holnap a magyar miniszterek csaknem kivétel nélkül Bécsbe utaznak, hol közös tanácskozásokon vesznek részt.

Az olasz képviselőházból.

Róma, április 3. (Saj. tud. táv.)

Az ellenzék által kilátásba helyezett obstrukció elmaradt. A hátralevő javaslatok letárgyalását nem akadályozták meg,

mintha valami nagyon furfangosan nevetne. Ugy, hogy a két árva szinte vele kaczagott almban

Szinte bűnbánatot éreztek, amint fölébredve elbeszéltek egymásnak, milyen jól kaczagtak a nagymama ravasz mosolyán.

Lefeküdt Vendel Bálint az ő tornyos ágyába. Elégülten nyújtzkodott! Hogyne! Elmondhatta, most már minden az övé! Haha! hogy ő ennek a két fruskának négy-négy ezer forintokat fizessen, no meg a sok családi ezüstöt azonnal, azután a ház jövedelméből és még évenként valamicskét! Olyan nincs! Az övé minden!

Hadd koplaljon az a büszke sógorasszony tovább! Miért nem hallgatott ő reá. Jött volna hozzá feleségül, hiszen láthatta, mennyire tet-szik neki! Nem! O gyászolt! Gyászolta azt a hütlent! Hahaha! No hát gyászoljon! O ma már vőlegény! Igen, ebbe a tornyos nyoszolyába szép, aranyhaju asszonyt hoz bele! Azé lesz minden! A sok ezüst annak kell! A sok vászonnemű, minden! Es lesz majd neki fia is, attól, a ki örökölje a Vendel-házat kincseivel egyetemben!

Hajnal lehetett, midőn Bálint szokatlan neszre felült az ágyában. A hold bevilágította a hálószobát, ott, az ágy mellett volt azonban fényre legintenzivebb.

Szinte fájt neki az a fehér ezüst sáv, a mint álmosan odapillantott. Szíve örülten kez-

a javaslatokat elfogadták, mely után a Ház üléseit elnapolták.

Négy millió jótékonycélra.

Trieszt, április 3. (Saját tud. táv.) Reinelt báró, a kereskedelmi kamarának minap elhunyt elnöke négy millióra rugó vagyonát az államra hagyta. Özvegye az egész vagyon hasznélvezetét kapta. A végrendelező felsorol bizonyos emberbaráti intézményeket, melyeket különösen figyelmébe ajánl az államnak. Reinelt gyermektelenül halt meg.

Az albán zavargás.

Konstantinápoly, április 3. (Saj. tud. táv.) Az Agence de Constantinople hivatalos forrásból kapott értesülése alapján konstatálja, hogy a legutóbbi időben Albániában előfordult rendezavarások jelentéktelen és helyi természetűek voltak és éppenséggel nem olyanok, hogy egész Albánia helyzetét kompromittálnák.

Roberts lord veszedelemben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

Egész Londont leverte az a csufos katasztrófa, mely az angol csapatokat érte Tabanehu alatt. A burok megmutatták, hogy enerzsiájuk, harci kedvük a régi, hogy nemcsak a védelemhez, de a támadáshoz is jól értenek és hogy a britt hadsereg elkészülhet még sok ilyen váratlan, de annál fájdalmasabb csapásra.

Maga Roberts lord is borzalmasnak mondja a látványt, mely az ütközet színhelyén elébe tárult. Holttest és holttest mindenütt és a rengeteg holttest csupa angol. A buroknak mindössze öt halottjuk van. Botha tábornok, az új hadvezér, alaposan bebizonyította ezzel a jól beült tervvel rátermettségét a marsall-bot kezelésére. Tabanehut sokáig nem fogják felejteni az angolok.

Roberts lordot még egyéb baj is fenyegeti, még pedig elég nagy. Kétségtelen immár, hogy a burok nagy félkörben körülvették az angol sereget, anélkül, hogy az angolok ezt meg tudták volna akadályozni. Kétségtelen az is, hogy Robertsnek a három felől való védekezés mellett még iparkodnia kell visszazserezni bármi áron a burok által erősen veszélyeztetett bloem-

fonteini vízműveket is, mert különben seregével együtt szomjan hal és végül bizonyos az is, hogy az elmúlt hét csendjében a burok sokkal közelebb férkőztek az angol főhadiszálláshoz, mint azt előbb bárki hitte volna is.

Egy ma éjjel érkezett táviratunk már hírül adja, hogy a burok ezeket a vízműveket ma teljesen szétrombolták és hogy French tábornokot újból megverték. A rettegett veszedelem tehát Roberts lord csapatainak czimére bekövetkezett.

Egybesetve mindezeket, Krügernek azt a kijelentését, hogy egy hét múlva visszafoglalja a Szabadállam fővárosát, nem tarthatjuk többé olyan egészen üres frázisnak, mely csak arra való volt, hogy a burok már-már tünező enerzsiáját, ha lehetséges, újból fölélessze.

Ujabb távirataink a következők:

London, április 3.

Roberts lord jelenti Bloemfonteinből e hó 1-éről: Megnéztem a Spruit folyónál azt a helvet, ahol a burok lesben állottak. A színhely borzalmas látványt nyújt. Döglött lovak, élelmi szerek és szekérroncsok hevernek szanaszét. Itt-ott emberi holttestek hevernek. Hogy nem semmisült meg az egész sereg, az csakis az uton maradt katonák lélekjelenlétének köszönhető. Egy ütegnek sikerült a burok erős tüzelése ellenére megmenekülnie. Ez az üteg azután maga kezdte ágyuzni az ellenséget. Az ellenségnek öt halottja és kilencz sebesültje maradt a csatatéren.

London, április 3.

Pretóriából táviratozzák, hogy tegnap közvetlenül Bloemfontein körül rendkívül heves harc folyt le. A küzdelem nyolcz óra hosszáig tartott s 3000 bur vett benne részt French hadosztálya és a mellé rendelt csapatok ellen. A szerencse újból a buroknak kedvezett, kik French tábornok kétségbeesett védekezése daczára a bloemfonteini vízműveket teljesen szétrombolták s így az összes angol csapatokat annak a nehéz helyzetnek tették ki, hogy ivóvíz nélkül maradnak.

A vízművek szétrombolása után a burok számba sem venető csekély veszteséggel a legnagyobb rendben visszavonultak a brandforti táborba.

Az angolok vesztesége igen nagy.

London, április 3.

Legujabb tudósítások szerint a burok az angoloktól elvett hét ágyut ma a táborukba szállították, tehát azokat French csapatainak nem sikerült visszafoglalni.

A burok zavartalanul elfoglalták rég és kitűnően megerősített hadállásaikat French tábornok rendkívül hevesen igyekezett a burokat visszazsorítani a kopjékról, de a burok visszaverték a támadást s a kopjéket még mindig elfoglalva tartják.

London, április 3.

A burok a bloemfonteini vízműveket tartják elfoglalva s azt erős csapattal őrzik. Tegnap délután apró csatározások voltak.

A belügyminiszter leirata az aradi villamos vasut ügyében

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Terjedelmes leirat érkezett ma Aradvárosához a belügyminisztértől. A leirat, melyet a miniszter helyett Jakabffy államtitkár irt alá, az aradi közuti villamos vasut ügyére vonatkozik s ennek szerződését tökéletesedésben igen, de a vasutat megvalósulásban nem viszi előbbre. Mert bizony a miniszter nem a várt jóváhagyást küldte le, hanem a városnak a villamos vasut társaságával, azaz az aradi lóvasut és téglagyár részvénytársasággal kötött területi használati szerződését módosítja.

A módosítások, melyek a feltételek precizizálására, néhány pótlásra s a szabatoságra terjednek ki s a lényegén csupán a vasut megváltását illetőleg változnak, főbb részeiben a következők:

(Kiegészítő vonalak.)

Mindenekelőtt észrevételt tesz a leirat a tárgy körülírására vonatkozólag. Szerinte az nem helyes, mert nemcsak új vonalakról hanem meglévők átalakításáról is van szó.

Fontos a miniszteri leirat azon része, mely esetleges pótszerződés kikerülését czélozza. Ennekből szükségesnek tartja, hogy a szerződésben kiegészítő vonalakat is vegyenek fel. Ezek lennének: A Hal-tértől a Boczkó-utcán, Óvár téren át a légszeszgyárig, a radnai-ut elejénél északi oldalán 150 méter hosszú csonka vágyány; továbbá a Széchenyi-utcától a Batthyány-utcáig terjedő vonal; végül a Mező-utcától a

dett dobogni, mert ott állott az édes anyja! Igen, a tegnap eltemetett édes anyja!

Ősz hajára rásütött a holdvilág és arczának redői oly haragosra voltak összevonva. Keze a Bálint kabátján nyugodott, a melyben belől, a zsebben, ott volt a két árva kicsikart nyugtája!

Bálint nem mert felülni az ágyban. Ijedten szegezte szeméit a látományra. Várt. Várta, hogy ősz anyja megszólaljon.

De néma csönd uralkodott. Farkasszemet nézett vele a látomány! Uristen, meddig fog ez tartani?

Egyszerre azt érezte Bálint, hogy a szive hidegűl, hogy elhül egészen. S e perczen elkiáltotta magát: Visszaadom!

A látomány ugyanezen szempillantásban elűnt, mialatt Bálint elalélt.

Másnap Bálint olyan fáradtan kelt föl és rossz álomnak tulajdonítva az egész dolgot, — szórakozni sietett menyasszonyához.

— Csak a gyászom leteljen, — sugta neki oda. — Azonnal elveszlek! — S a menyasszony úgy mosolygott, úgy örült a jövődő gazdagságnak.

Hanem a vőlegény, Bálint ur, naponta fáradtabban jelent meg nála.

— Mi bajja magának? — kérdezte a megfogyott férfiutól.

— A szerelem bánt! Esküdjünk meg mielőbb!

— De a világ, mit szól a világ, pár hete halt meg az édesanyja . . .

— Eh, a világ! Mit tud a világ! Aztán mit szólnál hozzá, ha bevallanám neked, miszerint az anyám . . .

— Nos?

— Él!

— Él? Hiszen eltemettük!

— Él! Él, ha mondom! — kiabálta háborzongva Bálint. Él, vagy legalább is hazajár éjjel! Oh, kimondhatatlanul szenvedek! Mindig ott áll. Néz, folyton néz. Így ni! — mutatá Bálint a menyasszonyának. No, ne csodálkozzál, nem vagyok megháborodva. Igaz, a mit beszélek. Igaz!

— Szegény ember, — gondolá a menyasszony, — hogy szenved. Szerette az anyját, hallucinál!

Beszélték az orvossal s ez azt ajánlotta, hogy a megromlott idegrendszerű Bálintot vagy utaztassák, vagy házassítsák meg!

Utóljára is ez utóbbira határozták el magukat.

Ott volt a csöndes esküvő után az új asszony a Bálint szobájában, a szép tornyos nyszolyában, midőn egyszerre Bálint ajkai megmerevedtek, a csókot félbehagyta s meredt szemekkel bámult a levegőbe.

— Ott áll! Látod, ott áll! Ma is itt van! Most már nincs a zsebbenben az a két irás! Már a láda fenekén van elrejtve, nézzed, hogy

tudja, ott áll! Jaj, visszaadom, visszadom! — kiabálta rekedten és elájult.

A fiatal asszony semmit sem látott, de jelzett lábát kinyitotta s annak fenekén a két árva nyugtája, melyben elismeri, hogy fölverték nagyanyjuk örökségét.

A mint az éjjeli lámpánál olvasta a kiírást, valami szél, vagy légvonat odalobbantott a papiroshoz a lángot. Meggyúlt. A fiatal asszony ijedten ejtette el mind a két nyugtát csak nézte, mint nyaldosták a lángok, mint lehamuvá az egész.

Csodálatos nyugalom szállta meg szívet, mintha valaki megáldotta volna, olyan hangtanul, de olyan édesen.

Bálint felült egyszerre az ágyban. Hajhomlokához tapadt a verejtéktől, majd így szólt:

— Elvitte! láttam! elvitte! nem bánom. Édes feleségem, ugy-e mondtam, hogy él, az anyám örökre él!

— Nem! már n.m. él! — sugta az asszony. — Most már nyugodni tért, mert anyai sziv csak addig nem pihenhet, míg vái sirnak. Holnaptól fogva azok sem fognak bántani, mert mi visszaadjuk nekik azt, a őket illeti!

— Mind? — dagogá Bálint.

— Mind, mert lássad, én csak veled akarom megosztani az éjszakát s csak azon eszemben nem látod te a figyelmeztető lelkiismeret rémképeit.

pécskai-ut csak a temetővel szemben létesítendő forgalmi telepig húzódó rész.

(A visszalépés. — Díjazás.)

Törleendőnek tartja a leirat azt a pontot, mely azon esetre, ha a villamos vasut építésére és az üzletre kiadandó engedély okirat a területi szerződés határozatait módosítja, a város részére biztosítja a visszalépés jogát.

Uj pontba foglalni kívánja, hogy ugy a személyi, mint az *árudijaszabáshoz* a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása szükséges. Ha nem jutna megegyezésre a város és a társaság ez ügyben, ugy a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg dönt.

(A vasut megváltása.)

A szerződési tervezet 22-ik pontjában a városi vonalaknak a város közönsége által leendő megváltoztatási módzatai vannak megállapítva és pedig oly alapon, hogy első sorban a vállalat által felvett kölcsönöknek a város terhéről leendő átvétele tervezetük, ezen felül a vasutvonalaknak jövedelmezősége alapján az ugyanott megjelölt módon kiszámítandó becsértéke térítetnék meg, végre az új vasutvonalak után a tényleg befektetett tőke fizettetnék ki.

A megváltás e módzatait oly *terheseknek* tartja a miniszteri leirat, hogy azokhoz vagyongelügyelet szempontból hozzá nem járulhat.

A megváltás jelzett módzatai, mint mondja, szövevényesek, minél fogva azok jelentőségét minden eshetőséggel szemben teljesen átlátni alig lehetséges.

Különösen indokolatlannak találja, hogy a becsérték az öt évi átlag jövedelem 4 százalékkal tőkésítendő összegében legyen megállapítva, miután bizonyos kockázattal járó vállalatokba helyezett tőkék után legalább is 5 százalék a kamatozás.

De indokolatlannak találja azért is, mert a megváltási időszak bármely szakában változhatlan; tehát a 25-ik évben csak ugy teljes értékű, mint az 59-ikben. Hogy a 60-ik évben a városra száll, tehát indokolatlan.

Kívánja, hogy a megváltás módzatai lehető egyszerűséggel állapítandók meg, a kölcsönök átvétele mellőzendő s a valódi becsérték állapíttassék meg.

A miniszteri leirat szerint 25 évig a vállalatnak be nem válthatását kell biztosítani, azután évenként a város javára annyi egyharminczöd rész értékcsökkenés számítandó be, ahány 5 év mult el a 25-iktől számítva; például a 30-ik évnél öt-harminczötöd rész.

(Szabatosság.)

Ezek a főbb megjegyzések. Ézen kívül a szabatosság tekintetéből több változtatást tesz a miniszter. Így „7 éven át” helyett „7 egymás után következő éven át”-ot, és „áramfejlesztő és forgalmi telep”-et kíván.

Végül megjegyzi, hogy az átdolgozott szerződést újra terjeszse fel hozzá jóváhagyás végett a város.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Zsidónő, opera. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Képzelt beteg, vígjáték. Várászhedü, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Márta, opera. Müller Ottó karmester jubileuma. (Páratlan bérletszűnet.)
Szombat: Bőregér, operette. (Páratlan bérlet.)

* Jászai Mari a budapesti Vigszínházban április hó 18-án lép fel először *Fedorá*-ban.

* Műsorváltozás. Bácsné betegsége miatt a *Teknősbéka* csütörtökre kitűzött előadása elmarad. Helyette *Moliere* pompás vígjátéka, a *Képzelt beteg* s a *arászhedü* Vegyfelvonásos operette kerül színre.

* **Ismét német színészet Temesvárott.** Mint a *Westung Grenzboten* írja, jó forrásból értesült, hogy Temesvárról nemrég egy deputáció járt Budapesten a miniszterelnöknél és előzetesen *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsosnál. Előadták, hogy a színészetet Temesvárott is úgy kívánják meghonosítani, mint Pozsonyban. Legyen magyar és német! A lakosság *elkeseredésének* békés kiegyenlítésére ez az egyetlen mód. Ne akadályozzák tehát, hogy Temesvárott két nyelvű (német és magyar) színelőadások legyenek. *Bezerédj* m. tanácsos azt felelte, hogy Temesvárott a város maga kívánta a csak magyar nyelvű előadásokat, a város határozott ilyenképen, a határozat megmásítása *visszaesés* volna, e határozatot tehát fenn kell tartani.

* **Evva b'csi színigazgató.** Erdekes hirt ad tudunkra fővárosi tudósítónk távirata. *Evva* Lajos, a Népszínház volt igazgatója pályázatot adott be a bécsi Karl-színház elnyeréséért. Ez a pályázati hir annál érdekesebb, mert versenytársa *Miss Mary Halton*, a fővárosi Magyar Színház nemrégiben ünnepelt vendégművésznője, ki a „Gésák” *Mimózájában* olyan szép rekordot ért el.

* **Gordonka hangversenyt rendez** — a mint már közöltük — *Müttermüller* József, kinek mint gordonka művésznök kiválóan ismert neve van. Gyönyörű programot állított össze, mely a gordonka irodalom legnehezebb, de egyuttal legszebb termékeit foglalja magában. Az előrehaladott szezon dacára már nagyon sok előjegyzés történt.

* **Richter nem jön.** A budapesti operaházban *Mészáros* Imre, az eddigi zenekari igazgató, akit a bizonytalan időre szabadságot *Káldy* Gyula helyére egyelőre helyettes igazgatónak neveztek ki és akit június harminczadikán állásában véglegesíteni fognak, megkezdte működését. A melléje művészet tanácsadoul kizemelt *Hans Richter* azonban nem jön Magyarországra. Az intendás és a *Hans Richter* között folyó tárgyalásoknak végét szakította egy telegramm, amelyben a művész kategorikusan kijelentette, hogy nem hajlandó a magyar királyi operaháznál a neki följajlott állást elfoglalni.

Arverés százezrekkel.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

Csávolszky Lajos volt országgyűlési képviselő ingatlanai egymásután kerülnek most árverés alá, de azért a *Csávolszky* kezéből még sem kerülnek ki. Megfelelbezi az árveréseket, pótajánlatok folytán új árverések válnak szükségessé, majd pedig az árverési vevő nem fizet s kárára és veszélyére újabb árverést kell kitűzni, az újabb vevő is elveszni hagyja bánatpénzét s nem fizet, természetesen újabb árverést kell ellene kitűzni s így tovább. Mindezt hónapokig tartó eljárás, azalatt pedig a birtok tovább is a *Csávolszky* kezén marad. A hitelezők nem licitálhatják tul az óriási összegekig árverezőket, mert nekik van veszteni valójuk, annak az örült árverezőnek pedig csak a pénze vesz el. És a játék tart mindaddig, a mig *Csávolszky* győzi a bánatpénzzel.

Hasonló furfangos árverés folyt le ma is Budapesten.

*Csávolszky*knak két ingatlana került árverésre: egy hajcsár uti 27000 négyszögöles telek, melyen villa áll és a vele szomszédos 12700 négyszögöles telek. Az elsőnek kikiáltási ára, amely a földadó alapján lett megállapítva, 18000 korona volt, a másiké 6800 korona.

Először a nagyobb ingatlant árverezték. Több árverelő volt, akik közül két komoly árverező ellenfél maradt: *Csávolszky* hitelezője, a 600,000 korona erejéig érdekelt berlini *Erlanger* csoport, illetve a fővárosi bank-egyesület megbízott ügyvédje és *Szende* Gyula dr. ügyvéd.

Eleinte rendes mederben folyt az árverés.

— Huszonháromezer korona mondta végre a kikiáltó.

— Százezer korona — vágta oda a bank-egyesület ügyvédje.

— Százhuszezer — ríposztorozott — *Szende* dr.

— Százötvenezer korona — hangzott a válasz.

— Százhatvenezer!

— Százhetvenezer!

— Százhetvenezer és száz korona...

— Százhetvenötezer!

— És még ötszáz korona.

— Száznolcvenezer!

És így tovább. A bank-egyesület ügyvédje mindig 100 koronákkal ígért felül, *Szende* Gyula dr. ellenben 5—10,000 koronával.

— Mi ez? — kérdezték csodálkozva és megdöbbenve a hitelezők képviselői. Vajjon ki állhat *Szende* háta mögött?

Végre is 360,000 koronáért a 18,000 koronára becsült telket *Szende* dr. vette meg.

A másik, kisebb telek is az övé lett 160,000 korona ellenében. A jelen voltak valósággal konsternálva nézték a kis fekete ügyvédet, aki ugy hajigálódzott a százezrekkel.

Az árverés végeztével feszült érdeklődéssel várta mindenki *Szendének* az árverési jegyzőkönyvbe beveendő kijelentését, hogy kinek a számára vette meg ily horribilis áron *Csávolszky* telkeit.

— *Feigl* Mór, tanár Bécsben.

— *Feigl* Mór? Ki ez a *Feigl* Mór? — kérdezték.

Szende dr. rejtélyesen mosolygott. A megdöbbenés és elkeseredés általános lett a hitelezők között — ahelyett, hogy örvendeztek volna afölött, hogy az ingatlanok ily busás áron keltek el.

S ennek oka nagyon egyszerű. A jelenvők hitelezők és hitelezői képviselők között ugyanis általános az a meggyőződés, hogy *Feigl* Mór sohasem fogja a vételárt kifizetni. A kétezer néhány száz korona bánatpénz ugyan odavész, de el van érve az az eredmény, hogy hosszas törvényes procedurák után ezt az árverést érvénytelennek nyilvánítják és új árverést tűznek ki.

Mert *Feigl*nek — ez a hitelezők véleménye — bizonyára semmi vagyona nincsen. És így *Csávolszky* ismeretlen terminusig elodázta azt, hogy hajcsár-uti ingatlanait *tényleg* elárverezték.

Elásott pénzek Aradmegyében.

— Kérvény kicskeresésre. —

Arad, április 3.

Erdekes folyamodást küldött a pénzügyminiszterhez *Gáll* Mátyás, volt aradi rendőr. Sok furcsaságot szoktak a felsőbb helyekre intézett folyamodásokban kérni, de alig akad párja a szóban lévőnek, melyben *Gáll* engedélyt kér a minisztertől, hogy engedje meg neki a *kincsásást*. Ugyanis tudomása van, hogy *Aradmegye* több helyén pénz van a földben s ő ezt hajlandó kiásni s megfelelő százalékért az államnak át szolgáltatni.

A szabályszerűen kiállított s elég értelmesen megírt kérvény a következőképen szól:

Nagyméltóságú Magyar Kir. Pénzügyminiszter
Lukács László kegyelmes urnak.

Budapest.

Alólirott alázattal esedezem *Kegyelmes* Ur színe előtt, méltóztatna ezen kérelmet kegyes figyelmébe venni. Nekem tudomásomra jött, hogy egy pár helyen *Aradmegyében* pénzt vehettek ki a földből s erre vonatkozólag kérnék szépen engedélyt, vagy felhatalmazni hogy bárhol is jön tudomásomra, hogy a földben kincs van

azt én semmi bántás nélkül kivehessem és azonnal szállítom fel a Nagyméltóságú Pénzügyminiszter Urnak. En a saját költségemen ásatom és ha sikerül kérném a Nagyméltóságú Miniszter Urat, hányad százalékot méltóztatik nekem engedélyezni belülről. Remélem, hogy nemsokára jelentkezni fogok a sikerrel, csak az engedélyt méltóztatnék minél előbb elküldni. Itt lakom Aradon, már 36 év óta adófizető vagyok és Aradvárosánál szolgáltam mint rendőr 14 évig, amit bizonyítványommal bizonyítok is kérésemet ismételve maradok legalázatosabb szolgálója.

Kelt Arad 1900. év február hó 2-án.

Gáll Mátyás.

A kérvény el is jutott a pénzügyminiszterhez, honnan ma érkezett vissza a megye útján a városhoz, mert első sorban a város lenne illetékes a kincstári engedély megadására, ha ugyan komolyan vennék a furcsa folyamodást.

A legujabb bécsi botrány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

Szégyenletes dolog történt ma ismét az osztrák tartománygyűlésen. A botrányok egész sorozata fűződik ezekhez az ülésekhez már a multból és hogy a skandalumok folyton ismétlődjenek és hogy rendszerint egy téma körül forogjanak, arról gondoskodik bőven Lueger Károly főpolgármester a maga antiszemita táborával.

A mai vitának is a zsidóellenes gyűlölet volt az indítója. Indítványt adtak be, mely azt célozza, hogy a rendőrség a lehető legéberebben ügyeljen a zsidókra s tartsa minden lépésüket számon. Az indítványt a több felmerült, de a hivatalos vizsgálatok által is megzafolt rituális gyilkossági vádakkal támogatták az antiszemiták, kik féktelen vad gyűlölettel és szidalmakkal keltek sikra a javaslatuk mellett.

Az a vád, melylyel a Reichsrath antiszemitái a zsidókat illetik, épp oly ostoba, mint lehetetlen. Hogy minden kétely elmuljon, a hatóság s a rendőrség tulságig menő rigorozitással tartotta meg kósza mesékre is a vizsgálatokat s kétségen felül bebizonyosodott, hogy sem egyik, sem a másik rituális vádból egy szó sem volt igaz. Tudják ezt jól az antiszemiták, de hogy engesztelhetlen gyűlöletüknek a tartománygyűlésen adjanak kifejezést, mit sem törődnek az igazsággal, csak tajtékozzák dühüket az egész világ sajnálkozására és — lenéző kacajára közt.

Az ülés lefolyásáról táviratunk ezeket mondja:

A mai tartománygyűlésen Schneider és társai indítványt nyújtottak be, mely szerint a rendőrség utasítandó, hogy a zsidókra a legéberebben ügyeljen. A javaslat indokolása *bebizonyított* veszi a rituális vérvád miatt emelt panaszokat és ebből kiindulva jogosnak, szükségesnek véli a szóba hozott intézkedést.

Ofner az indítvány felolvasása alatt közbekiált:

— *Gyalázat itt az ilyen indítványt felolvasni!*

— Ehhez önnek semmi köze! — mordul rá élesen Lueger.

— Alávaló gazemberek! — mondja Kick — *gázság ez az indítvány . . .*

— Mit ordít itt ez a gaz zsidó? — sivit vissza Schneider.

— *Pukkadj meg!* — fejezi be az ékes szóváltást Gregorig.

A tartományi marsall rendreutasította Ofnert, de mivel az óriási zajban, lármában lehetetlen volt tovább tanácskozni, néhány aprólékos ügy elintézése után az ülést hirtelen berekesztette.

Jókai Mór

az első és a második feleségéről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

Jókai Mór a *M. N.* ma este megjelent számában fejezte be *Az én életem emlékei* cím alatt írott memoárjait. Rendkívül érdekes a befejező rész, ma este a budapesti társaságok csak erről a tárczáról beszéltek. Az *Aradi Közlöny* fővárosi tudósítója megtelefonozta annak kiemelkedőbb részeit, melyeket alább közlünk.

A tárczának ez a címe: *Az én új feleségem* s a következőképp kezdődik:

Elkezdtém az emlékeimről írni a nászutasom alatt új házaseletem harmadik napján és irtam azokat négy hóig folyvást. Ugyan melyik új asszony (nem is mondom, hogy fiatal) tűrte volna azt el keserűség nélkül, hogy a férje a mézes hetek és hónapok alatt folyvást az előbbi, a meghalt feleségét magasztalja ország-világ hallatára? Megirtam a halott feleség dicsőítését azért, hogy az új feleséget emeljem ugyanarra a piedesztálra.

Igen, a mi sorsunk az, hogy piedesztálon álljunk. Így volt az a régi életben is. Dicsőségből van annyi részünk, mint valaha embernek csak volt, hanem a *társaság parkettjére nem szállhatunk le róla.* Koszorút, dicsőítő himnuszot kaptunk eleget, *de egy meghívót egy úri körbe soha . . .* Kis istennek, istennőnek, kis királynak, királynénak mondogattak bennünket, *de urnak, urnának* — nem fogadtak el bennünket soha. Azért a mi világunk itt volt: a fellegektől körülvevett Olymp, meg az otthon.

De legalább az első feleségemmel járhatunk együtt az Olympuson, a második feleségemnek már az Olympust sem adhattam oda. Ő is művész volt; aki csak látta, hallotta, mindenki elismerte róla, hogy első rendű tehetség. Három év előtt irtam *Jachel-t* és *Nagy Bella* volt előttem, mikor irtam. Milyen dicsőségről álmodoztunk! A költő is, a művész is. . .

(Jókai az itt következő passzusban nyilván *Keglevich* intendásra céloz.)

Ezt a dicsőséget elfujja egy hatalomszó. Egy embernek a szava, a ki a megfordított isten: „*ne légy!*” Elég rá, hogy füst és pára legyen belőlünk. A művészpályának a babéraiból és a rózsáiból is kapott az én Bellám sokat. Rajtam függött, hogy válasszon: ott hagyja-e a hideg Olympust és válassza helyette az én meleg otthonomat. Mit adhattam én neki, hogy e drága cserét megtegye? . . . Öreg vagyok, a testi alakomon nincs mit szeretni; gazdag nem vagyok, a munkám után élek; nincs előkelő rangom, fényes hivatalom, hogy a magas társaságok dicsőségébe bevezethessem. Ellenben az eddigi társaságomnak a teljes gyűlöletét viszem számára völegényi ajándékkul. Mit szerethet hát rajtam? *A lelkeimet.*

Itt gunyosolylyal fordul félre a mai világ embere. Hát hisz valaki a lelkek szerelmében? Hisz valaki ennek a szerelemnek a tartósságában? Nem vitatom rá senkire a magam hitét, csak annyit mondok, hogy boldog vagyok.

Jókai cikkét így fejezi be:

Ifju hitvesem az első asszony két arczképét egymás mellé helyezte el a szobámban: a menyasszonykorit és a jubileumit. Minden nap

megállunk e két arczkép előtt, kéz-kézbe tévé és megkérdezzük tőle, ugy-e megáldasz bennünket? Ugy-e azt mondd, hogy jól van ez így, Istennek így tetszik? . . .

Es aztán kezünk szorítása azt feleli rá: *Igen . . .*

Árva fiúból milliomos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

Egy hihetetlenül mesés multtal bíró magyar ember fejezte be ma az életét, messze túl a tengereken, Chicagóban. Mint szegény árva gyermek, valóságos koldus dobott ki az életbe s mint sokszoros milliomos, fényben, gazdagságban uszva jutott el a koporsóhoz.

Sütő Mihálynak hívják ezt a regényes multu embert. A hetvenes évek elején Budapestre került egy lakatosműhelybe s ott kitanulta a mesterségét. De nem érezte magát jól s négy év múlva kiutazott Drezdába, a nol 1880-ban már a maga kezére nyitott műhelyt. Szorgalmas volt, sokat dolgozott s meglehetősen vagyontát tett félre a keresményéből.

Itt érte egy véletlen eset, mely egész szerencsét megalapította. Bejött hozzá egy drezdai polgár s tizenkét darab, vasból kovácsolt hintahajót rendelt meg nála valamelyik mulatóhelyre. Sütő elvállalta a rendelést, de mivel nem volt elég pénze az anyaghoz, előleget kért, a mit meg is kapott.

Hónapokig dolgozott a hintékon, s mikor elkészült velük, a rendelő meghalt, anélkül, hogy a hinték sorsában intézkedett volna. Fűhöz-fához fordult, hogy vegyék meg, nem kellett senkinek, nyakán maradt a tizenkét hintahajó.

Már éppen abban fáradozott, hogy a hintákból kiveszi és másra dolgozza fel a vasanyagot, mikor egyik barátja felbiztatta, hogy állítsa fel saját maga a hintákat s próbáljon velük szerencsét.

Sütő szót fogadott. S mikor látta, hogy így könnyű szerrel s igen szép pénzt lehet szerezni, felhagyott a lakatos-műhelylyel s a hinták jövedelmeztetésére fordította minden fáradságát.

Sok lévén Drezdában a konkurrens, felpakolta hintáit s elment Hamburgba, hol három hó alatt 10—12,000 márkát szerzett össze. Itt sem maradt tovább, átvitorlázott New-Yorkba, hol mesés szerencse érte. Ejjel-nappal reggeltől estig lebegett, rengett a tizenkét hinta és csak úgy ömlött Sütő zsebeibe utánuk a pénz.

New-Yorkból Sütő bejárta az új kontinens 45 országát s mindenütt óriási szerencsével dolgozott. A szegény árva fiu, ki valamikor gyalog ment Pestről Bécsbe, lyukas czizmában, alig néhány krajczárral a zsebében, *milliókat szerzett össze* s az új világban költött annyit, mint két köztársasági elnök.

Négy év előtt eladta a szerencsehozó hintákat s nyugalomba vonult, a mit igen könnyű volt megtennie. Ma érkezett táviratilag a hír, hogy Sütő Mihály, az árva fiúból milliomossá lett hinta-király, pár napi betegeskedés után meghalt.

HIREK.

— Lónyay Elemér gróf állítólagos öngyilkossági hírével illetőleg budapesti tudósítónktól ma a következő értesítést vettük: A hirt a *Nemzeti Kaszinó* egyik előkelő tagja kapta s annak alapján terjedt el a fővárosban, a hol szerte beszéltek a rejtélyes trieszti sürgönyről. Hitelt azonkan nem adtak neki. Egyik fővárosi lap az éj folyamán kérdezősködött a Budaposten elterjedt hír felől Triesztben és Rómában.

Rómából az a válasz érkezett, hogy *Lónyay Elemér gróf öngyilkossági esetéről ott is beszéltek* ugyan, de utóbb kiderült, hogy az egész csak *misztifikáció*. A fővárosi lap a római táviratot nem közölte — egyáltalán szó sem volt a mai budapesti lapokban erről a vakhorról — de nyomban tudatta a Nemzeti kaszinóval, hol azt nagy megnyugvással vették tudomásul.

— **Id. Takácsy Sándor** hült tetemeit ma délután 3 órakor szentelték be Budapesten, a rokonok, barátok s nagyszámu gyászközönség jelenlétében. A holttestet beszentelés után *Aradra* szállították. Itt temetik el a megboldogultat a családi sírboltba holnap, szerdán délután 3 órakor. A gyászjelentés így hangzik:

Id. *berzai Takácsy Sándorné*, szül. kézdivásárhelyi *Vásárhelyi Janka* a maga és gyermekei: *Janka*, férj. *Kovács Sebestyén* Endréné, férje *Kovács Sebestyén* Endre s gyermekeik: *Endre*, *Magda*, *Miklós* és *László*; *Sándor* és neje kézdivásárhelyi *Vásárhelyi Julia* s gyermekeik: *Sándor* és *Miklós*, úgy az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje — atyjuk, apósuk, nagyatyjuk illetve rokonuk: *id. berzai Takácsy Sándor* folyó évi április hó 1-én délután 1/2 órakor, életének 76-ik és boldog házassága 47-ik évében rövid szenvedés után az Urban elhunyt. A boldogultnak hült tetemei e hó 3-án d. u. 3 órakor az elhunytak lakásán, József-tér 9. szám II. emelet, a rom. kath. egyház szertartása szerint fognak beszenteltetni és *Csatak Károly* temetkezési vállalata által *Aradra* szállítva ott folyó hó 4-én délután 3 órakor a felső temető halottas házából a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozatok *Aradon* a minoriták templomában folyó hó 5-én délelőtt 10 órakor, *Budapest* pedig folyó hó 6-án d. e. 9 órakor a lipótvárosi plébánia templomban fognak a Mindenhatóknak bemutatni. *Budapest*, 1900. április 2-án. Áldás és béke lengjen porain!

— **A város közgyűlése.** Aradváros törvényhatósága 11-én délután 4 órakor tartja április havi rendes közgyűlését, melynek eddig kiadott sorrendjében több érdekes tárgy van. Tárgyalásra kerül a *csanádi püspök* levele, melyben a templomépítési alapra vonatkozó aggályainak és a templomépítési bizottságot illető nem éppen hízog nézetének ad kifejezést. Előterjesztésre kerül az aradi kereskedelmi- és iparkamarának az *ipari szeszgyárak megállapított kontingense változatlanul hagyása* iránt az országgyűléshez és a pénzügyminiszterhez intézendő felterjesztése, pártolás céljából. A polgármester jelentést tesz a szennyvíz csatorna alapból a házi pénztár részére felvett 30.000 korona előleg utalványozásáról. Továbbá *Győr* városnak a városok kongresszusára vonatkozó átiratát is tárgyalják.

— **Ezer korona a szegényeknek.** Igazán szép módon örökitette meg *Takácsy Sándor* dr. elhunyt édes atyjának emléké: számos szegény szívébe véste a megboldogult nevét nagylelkű adományával, melyet gyásza emlékére tett a jótékonyosság oltárára. *Ezer koronát* tett le a polgármesteri hivatalnál, hogy azt holnap, szerdán, a temetés napján a szegények között osztsák szét. A kiosztást a főkapitány végzi és egyelőre hétszáz koronát juttat az arra, érdemes szegényeknek.

— **Borosjenői fabutorok Konstantinápolyban.** Érdekes vendég járt tegnap *Borosjenőn*: *Wlachiotti Antal* konstantinápolyi butornagykereskedő, ki a török fővárosból egyenesen azzal a szándékkal jött *Borosjenőbe*, hogy a *Weitzer* gyár ottani fabutor-telepét megtekintse s nagyobb rendelést tegyen az üzletének. *Wlachiotti* Törökországba elvetődött magyaroktól értesült arról, hogy *Aradmegyében*, *Borosjenőn*, mintaszerű fabutorgyár van, a mely messze vidéket ellát készítményeivel. Leírták előtte a gyár speciális iparcikkeit s annyira felcsigáz-

ták vele érdeklődését, hogy a török kereskedő elhatározta magát a hosszú utra, melyet szerencsésen meg is tett. Jó üzletember lévén, személyesen akart meggyőződni a gyárban készülő butorokról, hogy csakugyan olyan kitűnők-e azok, mint az ő magyar ismerősei beszélik. Az érdekes török vendég látogatásán a borosjenői butorgyárban rendkívül meglepődtek. Magától értetődik, hogy szívélyes barátsággal fogadták. *Kendi* és *Németh* gyárvezetők kalauzolták a telepen s mindent apróra megmutattak neki. *Wlachiotti* tetszését az ott látott cikket annyira megnyerték, hogy rögtön rendelt 12.000 drb. különféle széket konstantinápolyi üzlete részére. Hangsúlyozta, hogy ez csak próbamegrendelés akar lenni, a közel jövőben még nagyobb rendelést tesz. A borosjenői fabutorok tehát lekerülnek a Boszporusz mellé s ott fogják hirdetni a magyar ipar dicsőségét. *Wlachiotti* ma bejött *Aradra*, itt megnézte a *Weitzer-féle* waggongyárat, az esti vonattal pedig elindult hazafelé, *Konstantinápolyba*.

— **A pénzügyminiszter elismerése.** *Lukács László* pénzügyminiszter *Kádas Kálmán* aradvárosi adóügyi tanácsnok és *Kilényi János* alszámvivőnek az adóbehajtásban kifejtett buzgalmukért elismerését fejezte ki.

— **Influenza mindenfelé.** Evek óta nem lépett fel ez a „muszka betegség“ olyan nagy erővel, mint most. Alig van helység, hol ne dühöngene az influenza. *Aradon* is rendkívül sokan nyomják miatta az ágyat, de az influenza mégis Erdélyben grasszál legkiméretlenebbül. *Kézdivásárhelyt* a város lakosságának háromnegyed része már keresztül ment ezen az alkalmatlan betegségen s a járvány még mindig tart. *Sepsi-Szent Györgyön* is alig van család, a hol egy-két tag beteg ne lenne. Leginkább a felnőttek szenvednek; az iskolában még nagyon kevés a betegek száma. A kór lefolyása elég enyhe, csak egy-két haláleset történt influenza miatt.

— **Erőszakosság a magyarok ellen.** Párisból írják a következő hirt: A párisi magyar egyesület, amely a legrégibb és legnagyobb a külföldön lévő magyar egyesületek között, a föloszlás előtt áll. A nemzetközi szocialisták még a múlt évben tulsúlyba jövén, megbuktatták a választmányt s a januárban megtartott közgyűlésen már *Esterházy Pál* gróf elnök és *Kádár Gábor* alelnök helyét, valamint az egész választmányt kizárólag a nemzetközi szocialisták töltötték be. A párisi magyar egyesület, mely eddig a párisi magyaroknak, különösen az iparosoknak kellemes összejöveteli helye volt, hol a hazafiságot ápolták, nemzeti ünnepeinket mindenkor megültek, most a nemzetközi szocializmus melegágya lett, ahol sem hazát, sem családot nem ismernek, azokat a hazafias érdekmunkásokat, kik magukat magyaroknak és hazafiaknak merik vallani, lehurrogják, kigunyolják, sőt terrorizálják s kényszerítik őket, hogy magukat tanáiknak alávetve, világpolgároknak vallják, vagy az egyesületet elhagyják. A magyar egyesület, amelynek tekintélyes vagyona is van s amelynek alapítói között közéletünk sok jelesének neve szerepel, így teljesen az internacionalisták kezére jutott. Eppen a vagyon volt az, amelyet a nemzetköziek magukhoz ragadni törekedtek s ez sikerült is nekik. Az egyesület vagyona most szabad prédája a világpolgároknak. Betegség-címén minden tagnak napi 2 frank jár, ha betegség folytán nem bír keresethez jutni. Ez a betegség most bőven kijár a nemzetközieknek, kik hetekig sem dolgozva, élnek az egyesület vagyonán. Gyűjtéseket tartanak az elvtársak részére, de tiltakoznak, hogy az egyesület szabadságharcunk ünnepét megtartsa, sőt ott hazafias dalok éneklését vagy költemények elszavalását, ha kell, még erőszakkal is megakadályozzák. A hazafias érdekmunkások most azon fáradoznak, hogy egy külön helyiségben, külön egyesülettel alakulhassanak, de a vagyont és a több ezer kötetre menő gyönyörű

könyvtárt nem igen fog sikerülni nekik a nemzetköziek karmai közül kiragadni.

— **Vinga nagyközség.** Lapunk mai számában megírtuk, hogy a belügyminiszter *Vinga* rendezett tanácsu városnak nagyközséggé való átalakulását megengedte. Mint tudósítónk írja, a város képviselőtestülete ezelőtt egy évvel kérvényt nyújtott be az illetékes hatósághoz, hogy a város nagy községgé alakíttassék át. *Kabdebo Gergely* alispán tegnap értesítette a testületet, hogy kérelmüket kedvezően intézze el. Így *Vinga* városi jogát, jellegét elveszíti és nagy község lesz, s mint ilyen, a járási hatóság, *Török Béla* főszolgabíró igazgatása alá kerül, ki bizonyosan megtalálja a módot arra, hogy az esetleg további rombolásra vezető hajlamnak elejét vegye. A volt tisztviselők szolgálati évük szerint fognak nyugdíjaztatni. *Vinga* még *Mária Terézia* idejében kapta a városi jogot s most másfél század után annyira haladt, hogy visszament.

— **Ismét Bolcas Lucian.** Nagyváradon martir-babérokra vágyott *Bolcas Lucian* joghallgató, kit magyarellenes üzelméi miatt a jogakadémiából kizártak. A kis martir most ismét életjelt ad magáról. Láztató cikket irt a nagy-szebeni *Tribuná*-ba s e miatt az ügyészség ma megindította ellene a sajtóper.

— **Nagy tüzilárma.** Ahogy ma este a városháza toronyórája a kilenczet elütötte, mintegy folytatásképen megszólalt a vészharang. A kitűzött vörös lámpa a vasut irányában mutatta a veszedelmet, mire mindenféle kalandos hírek terjedtek el az egyszerre mozgalmassá lett főtéren.

— **Ég a vaggongyár!** — mondták, míg mások a volt *Gutsjahr*-féle gyárról beszéltek. A veszedelem nem volt ilyen nagy. Mindössze egy szalmakazal égett le a pályaudvaron túl, a kurticsi ut mentén, közel a *Gutsjahr-féle* gyárhoz.

— **A párisi világiállítás megnyitása.** A francia kamarában — mint budapesti tudósítónk lapzártakor telefonálta — ma a világiállítás megnyitásának ideje felett nagy vita volt. Több pró- és contra hozzászólások után, a kamara óriási többséggel a kiállítás megnyitását április 14-ére tűzte ki.

— **Petőfi szobra Szegeden.** A *Dugonics-Társaság* igazgatóságának vasárnapi ülésén, *Lázár György* elnök azt az indítványt tette, hogy a társaság indíson mozgalmat az iránt, hogy *Petőfi Sándornak* Szegeden szobrot állítsanak. Az elnök bejelentette, hogy *Fadrusz János* megígérte, hogy egy nagyobb aranyu mellszobrot díjtalanul mintáz. A szobor feállításának költségeit társadalmi uton akarják megszerezni.

— **Halálozás.** Egy egészen fiatal embert vitt el ma a halál. 22 éves korában halt meg *Szendrey Endre*, az aradmegyei takarékpénztár tisztviselője, az aradi kereskedelmi akadémia segítő-egyesületének ellenőre. A rokonszenves, kedves modoru fiatal embert tüdőbaja ölte meg. Elhunytáról a következő jelentést adta ki a gyászoló család:

Özv. *Szendrey Józsefné* szül. *Kintzig Etelka* a maga, úgy leánya *Szendrey Etelka* férj. *Endrei Zalán*né, veje *Endrei Zalán*, továbbá unokatestvérei, özv. *Kreitler Ferenczné* és ennek gyermekei *Frigyes* és *Vilmos*, özv. *Kintzig Ferencné* és ennek gyermekei *Janka*, *Erzsébet*, *Piroska* és *Ferencz*, nemkülönbén számos rokon és jóbarátok nevében is fájdalomtól szívtel tudatja forrón szeretett édes jó fia, testvér, sógor, unokaöcs, unokatestvér és rokon *Szendrey Endre*, az aradmegyei takarékpénztár tisztviselőjének folyó évi április hó 3-án d. e. 10 órakor életének 22 évében, hosszas szenvedés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei április hó 4-én délután 4 órakor fognak *Tabajdy Károly-utca* 1 számú házból a felső temetőben levő sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise

áldozat pedig április hó 5-én reggel 9 órakor fog a főt. minorita atyák templomában az egek Urának bemutattni.

Az aradi nemzeti szövetség szeretett tagtársa és buzgó ellenőre, Szendrey Endre halála alkalmából külön gyászjelentéssel fejezte ki részvétét. Egyben felkéri tagjait, hogy a temetésen testületileg jelenjenek meg.

Az aradi kéreklőklub tagjait felkéri az elnökség, hogy az elhunyt Szendrey Endre tagtárs végtisztességén teljes számban vegyenek részt.

— Uj bányaigazgató. Az osztrák-magyar államvasutak délmagyarországi bányái- és uradalmainak igazgatójává Förster Nándor helyébe Weith Bélát, a krompachi vasművek műszaki igazgatóját szemelték ki.

— A rituális gyilkosságról emlékezett meg — a mint Prágából sürgönyzik — választói előtt Engel dr. képviselő, az osztrák Reichsrath egyik leghíresebb tagja Beneschauhan, annak ötletéből, hogy a lapok jelentései szerint egy öngyilkost kiástak sírjából és a holttestnek levágták a karját azon babonából, hogy az ilyen karral minden ajtót, ablakot és zárat ki lehet nyitni.

— Egy ilyen babona — mondá a szónok — nagyon szomorú dolog, de vajjon ebben az esetben jutott-e valakinek eszébe azt felemlíteni, hogy keresztény szekta volt az, a mely a holtakat kiástá? Szabad-e egy egész népet felelősségre vonni azért, mert egy vagy két bolond emberi vér birtokának egy különös erőt tulajdonít? En itt a nagy nyilvánosság előtt egyszer és mindenkorra kijelentem, hogy a rituális gyilkosságban nem hiszek és nem igaz, hogy a rituális gyilkosság a zsidó vallásban valami szerepet is játszana.

Engel dr. kijelentéseit első sorban az ausztriai tartománygyűlés szívelelhetné meg, a hol ma — mint egy másik tudósításunkban olvastuk — éppen a rituális gyilkossági vádak miatt nagy botrány történt.

— Egy gyártelep lángokban. Oriási tűz volt ma reggel a fővárosban, mint tudósítónk sürgönyzi. Egy hatalmas gyártelepen ütött ki a veszedelem, melynek áldozatul is esett az egész telep minden berendezésével együtt. Az elpusztult telep az újpesti uton levő Podvinetz és Heisler-féle malom építészeti és gépgyár, melyben reggelre virradóra ütött ki a tűz. Fél három órakor csaptak ki a lángok legelőször a tetőn, rémesen világítva meg a sötét éjszakát. A tűzoltóság menten megjelent a helyszínen, hogy megakadályozza a veszedelem tovább terjedését, de maga a gyár egészen leégett.

Az égő gyárat környező istállókat és irodai helyiséget a tűzoltók derekas munkájának sikerült megmenteni. A tűz még a délutáni órákban is hol itt, hol ott újra támadt s csak késő délután sikerült az oltás munkáját teljesen befejezni. Hogy mitől származott a tűz, egyelőre nem lehetett megállapítani. A kár hozzávetőleg százezer forintot rug, ami nem a gyár tulajdonosait terheli, miután úgy az épületek, mint a belső berendezések biztosítva voltak.

— A halott vőlegény. Pár hóval ezelőtt váltott jegyet ifj. Bezanovics Nándor egy nagyváradi szép leánynyal B. Rózsikával, kinek apja vasuti hivatalnok Bezanovicsot, a ki különben postatiszt, nemrég Debreczenbe helyezték át, honnét átment meglátogatni menyasszonyát. A fiatalok nagyon szerették egymást s nemsokára meg lett volna az esküvőjük. Ma táviratot kapott a szép menyasszony. A távirat egészen rövid, de valósága azóta meg van erősítve: Bezanovics Nándor postatiszt ma éjjel szívészélhűdésben meghalt. Ott halt meg a vasuti állomáson, mikor a menyasszonyához akart utazni. Holttestét a váróteremben találták meg.

— Hadihajók Fiumében. Fiuméből távirják, hogy az osztrák-magyar haditengerészet téli

escadreja *Monteruccoli* Rudolf gróf ellenadmirális vezénylete alatt ma reggel több napi tartózkodásra odaérkezett. Az escadre tiszteletére Szapáry gróf kormányzó diszebedet ad, minek viszonzá-ául az ellen-admirális bálát rendez a *Monarch* nevű hadihajón. Az escadre Abázia előtt fog gyakorlatozni.

— A hazai ipar pártolása. Egyre nagyobb mérvet ölt az a mozgalom, a mit a társadalom, testület az a magyar ipar pártolása érdekében tettek. Legutóbb pedig a kereskedelmi miniszter intézett egy körrendeletet a törvényhatóságokhoz, melyben statisztikai adatok gyűjtését és beküldését kéri arról, hogy a hatóságok szükségleteik beszerzésénél mennyit fordítottak hazai termékekre. Most meg a belügyminiszter bocsátott ki egy körrendeletet a hatóságokhoz, melyben arra hívja föl, hogy a hazai gépipar felvirágoztatása érdekében hasanak oda, hogy városi, községi vagy hatósági segélyben részesülő egyesületek tűzfecskendőiket magyar gyárból szerezzék be.

— Hárommillió tartozás. Pozsonyból táviratozzák: Ocskay nyitramegyei nagybirtokos és fia ellen ma folyt le a csődnyitási tárgyalás. A tartozás három, a vagyon negyedfélmillió forintot tesz ki. Ocskayék a hitelezőkkel kiegyeztek s e szerint az egész eljárást beszüntették.

— Csodálatos operáció. Hatalmas operációt végzett ma délután, mint nekünk sürgönyzik, Dollinger tanár fővárosi klinikáján Zimmermann tanársegéd. Egy beteg ujját daganat miatt le kellett vágni s a tanársegéd az elvesztett ujját az alszárcsontból pótolta, úgy hogy onnan kimetszette a csontos ujjnak megfelelő darabot s azt rendkívül ügyesen megformálva beleillesztette az ujj helyébe. Az operáció kitűnően sikerült.

— Az osztályosorsjáték mai húzásán a 99.216 számú sorsjegy tízezer koronát nyert. Otezer koronával húzták ki a következő számokat: 23.714, 29.958, 79.685.

— Öngyilkos tőzsdebizományos. Háromszáz forint börzedifferencia miatt öngyilkos lett Budapesten egy tőzsdeügynök. Szomorú eset, mert egy élet pusztulását s egy család keserűt jelenti, de megdöbbentő is, mint jelensége az idők sokat panaszlott mostohaságának. Egy tőzsdeügynök, akit háromszáz forint veszteség a végső kétségbeesésbe hajtatott! A városligetben az iparcsarnok mögött akadtak rá holttestére tegnap délelőtt; még kezében volt a revolver, melylyel életét kioltotta. Tegnap még nem tudták személyazonosságát megállapítani, mert semmiféle irást nem hagyott hátra, ma már azonban családja fölismerte. Neve Andauer Lajos. Családos, nős ember. Feleségével, született Holländer Ellával boldog házasságban élt. Gyermek egy volt, az is csak négyhónapos. Andauer nem tartozott a vagyonosabb börzeügynökök közé és különösen az utóbbi időben alig is játszott. Ma mint egy háromszáz forint különbözetet kellett volna kifizetnie. És ez a kis összeget sem tudta előteremteni. Kétségbeesésében az öngyilkosságra szánta el magát. Tegnapelőtt délelőtt előkereste legrosszabb ruháit és távozni készült hazulról. Felesége még meg is szólította, hogy miért öltözik vasárnap ilyen kopott ruhába.

— Rossz idő van odakünt, de meg olyan helyre megyek, hova nem érdemes jobb ruhában menni, — volt a válasza.

Azzal megcsókolta feleségét, gyermekét és eltávozott. Este és egész éjszaka hiába várta haza a felesége, tegnap reggel aztán, mikor férje csak nem mutatkozott, rossz sejtelmektől gyötörve, átkutatva iróasztala fiókját. Megtalálta férje óráját, láncját és pénztárczáját. Rögtön a rendőrségre sietett, hol csak annyit tudott meg, hogy tegnap egy ismeretlen férfiú a városligetben agyonlőtte magát. Kikisérték a törvényszéki orvostani intézetbe és ott a tegnapi ö-

gyilkosban a szerencsétlen asszony fölismerte a férjét.

— Oriási esőzések. Londonból jelentik, hogy a Times szerint 220 milliméter magas óriási esőzések voltak múlt hó 29-én Buenos-Ayres-ben, melyhez hasonlóra nem emlékeznek. Több városrész víz alatt van, a vonatok nem indulhatnak el.

— Családi dráma. A svédországi Heszleholmból jelentik, hogy Bergstrand néptanító önönmagát és kilencz gyermeke közül hetet kékkövel megmérgezett. Bergstrand és négy gyermeke meghaltak Bergstrand azért követte el a gyilkosságot, mert nyomára jöttek azon sikkasztásoknak, melyeket mint egy bank titkárja követett el.

— Gyilkos lavina. Reichenbergből sürgönyzik, hogy az óriási hegységben egy 100 méter hosszú és 50 méter széles hógörgeteg a Riesenbaude örét és ennek fiát, kik az ör meghalt felesége eltemetésére utat csináltak a hóba, a mélységbe sodorta. Az apa azonnal meghalt, a fiút megmentették.

— Hurczolkodás elől a másvilágra. Szegeden az alsóvárosi feketeföldeken levő Winkler és társa téglafelüvelő telepén ma egy téglafelüvelőnek, névszerint Kovács-Kása Mihálynak ki kellett volna a telepről hurczolkodnia, mivel állását fölmondották. Ma korán reggel a téglafelüvelő társzekéért küldte Gyuri nevű iskolás fiát. Mikor a fiú a fuvarossal megérkezett, az édes apját az ágyában fekve, holtan találta. A szíve fölött pörkölt lösebb volt és a halálhozó 9 mm. revolvert még kezében szorongatta. A fiú lélekszakadva vitte meg az öngyilkosság hírére a rendőrségre. A hatóság emberei már csak a beállott halált konstatálhatták. Kovács-Kása Mihály levelet hagyott hátra maga után a főkapitányhoz czimezve. E levélből kitűnik, hogy a szerencsétlen munkást a hurczolkodás kergette a halálba. — Kiköltözéskor ug. anis mintegy 300 koronát kellett volna visszatértenie a gazdájának s ez semmiképp sem állt a szegény embernek módjában. Hátrahagyott levelében családjáról intézkedik. A levelet e drámai rövidségű mondatokkal kezdi:

„Szomorúfűz az én lelkem mindhalálig. Beteljesedett. Meghalt. Hat forintból nem lehet megélni.“

A szerencsétlen ember után felesége és három gyermeke veszi fel a gyászt.

— Czivilek és dragonyosok harca. Tarnopolból sürgönyzik: Egy a czivilek és dragonyosok közötti ma kitört éjjeli csetepatének egészén ártatlan áldozata lett egy arrafelé járó öreg ur Sej nyugalmazott állami hivatalnok, kit fején egy erős kardvágással életveszélyesen megsebesítettek. Sej felesége az arcára kapott egy mélyebb vágást.

— A bukaresti zavargók. Bukarestben a múlt évi zavargásban részt vett vádlottak fellett ma hozták meg az ítéletet. Harmincz vádlottat ítéltek el öltől harmincz napig terjedő fogságra. Tizennyolcz vádlottat, valamint a zavargásban részt vett diákokat felmentették.

— Az öreg kisasszony. Egyszerű, drámai jelenetekben szegény, apró történet a Humbrich Nelli kisasszony regénye, melyet kolozsvári levelezőnk közöl velünk. Ét hatvanhat évet. Nem ösmerte az örömet, csak a bánatot. Szülői árván hagyták, úgy nevelkedett fel a jósziú emberek nyujtotta alamizsnán. Mikor elérte a husz évet, megszeretett egy kolozsvári mesterlegényt, a ki egy darabig őt is szerette. Csak egy darabig, a mig tartott Nellikének a koldulásból összegyűjtött pénzecskeje. Egy napon aztán az imádó nagyon csunya módon elhagyta az árva, gyámolatlan leányt. Előbb félholtra verte Nellikét, aztán elvette tőle az összezsugorgatott filléret és megszökött. Nelli azután nem is találkozott vele többé.

Nellikét nagyon keserűn érintette a durva szakitás, minden nap a csalfa fiura gondolt, mert sze-

rette őt; minden hibái daczára is úgy mint a husz éves szívek szeretni tudnak. De csak nem fordult jóra a Nellike sorsa. Örökösen egy gondolat kinozta, hogy vajjon hol találhatná fel az ő hűtlen lovagját. El-el bolyongott az utcákon, bejárta a sétateret és a többi parkokat. Benyitott majdnem minden üzletbe a kérdezősködött eltűnt kedvese után. De az emberek nem tudtak semmit a fiuról. Szánták a beteges arcú leányt és könyörületből egy-egy fillért dobtak Nelli gyűrött keszkeszékébe, mit ő reszkető kezében szorongatott.

Aztán tovább ment házról-házra és mindenütt kutatott a fiu nyomai után. De hiába. Nellike csak egyedül maradt. Addig tépelődött magában, míg egyszer csak elért az ő szürke kis regényének egy szomorú fejezetéhez. Megőrült! . . . Az utcán járó urakra támadt, kis ökleivel megfenyegette a sétáló hölgyeket és csunya szavakkal illette őket.

Egyszer aztán végit vetette ennek a rendőrség. Mert hát az urak és a nők sűrűn panaszkodtak Nellike ellen. És így elvitték Nellikét egy nagy fehér házba, melynek egy ablaka se nyílt az utcára . . . Nellike nem tudta megszokni az új életet, pedig ottan adtak neki mindent, a mit csak kívánt . . . Nem kellett Nellikének többé házról-házra járnia se . . . Az igaz, hogy nem engedték ki soha a nagy fehér házból. Telt az idő lassan és Nellikét se hívták a társnói többé Nellikének.

Tegnap aztán a nagy fehér házban megüresedett a Nellike helye. Elvitték egy jóval kisebb házba: ki a kolozsvári temetőbe . . .

— **Óriási bukás.** Pétervárról táviratozzák, hogy a *Pallisa* cég, mely egész Európával üzleti összeköttetésben állott, csődbe került. A tartozások felülhaladják a hat millió rubelt.

— **Véres szerelmi dráma.** Berencze község lakosait véres szerelmi dráma tartja izgalomban. *Lőrinczi* Sándor — mint levelezőnk írja — régóta szerelmes volt *Rohács* Lidibe, a falu egyik legszebb leányába. A szép Lidi nem idegenkedett a legénytől, mind a mellett *Lőrinczi* úgy találta, hogy a leány mégsem viszonozza az ő szerelmét azzal a melegséggel, a melyet az ő lángoló szerelme méltán megérdemelt volna. Ennek daczára *Lőrinczi* megkérte a leány kezét, mibe egy leány, mint szülei is beleegyeztek. A husvétünnep utánra volt kitűzve az esküvő. A leány azonban az esküvő idejének közeledtével mind feltűnőbb hidegséggel viseltetett vőlegénye iránt. Időközben arról értesült a vőlegény, hogy menyasszonya mást szeret s hozzá csak azért megy férjhez, hogy párta alá kerüljön. Ez a kínos állapot nagyon felingerelte *Lőrinczi*-t, a ki elhatározta, hogy meglesse a menyasszonyát. A múlt hó 30-án *Lőrinczi* belopódzott *Rohácsék* kertjébe és meghúzódott egy szalmarakás tövében. Nemsokára odaért *Rádi* Imre is, a ki mitsem sejtve, elkezdett füttyörészni, a mi jeladás volt a szép Lidi számára. Az adott jelre csakhamar megjelent a kertben a menyasszony is ugyanannak a szalmarakásnak a másik oldalán, hol *Lőrinczi* el volt rejtőzve — esküdött a menyasszony örök szerelmet a kedvesének. *Lőrinczi*, a ki mindent hallott, elkeseredésében bicskát rántott elő s azzal rekirohant a szerelmeseknek. Először is a leányt szurta mellbe, a ki éles síkollással összeesett. Azután erős küzdelem fejlődött ki a két vetélytárs között, de mert *Rádi* erre a támadásra nem volt elkészülve, pusztá kézzel nem védhette magát kellően és *Lőrinczi* a küzdelem hevében *Rádit* szíven szurta. *Lőrinczi* a tett elkövetése után elmenekült ugyan, de a csendőrség másnap elfogta és átadta a bíróságnak. A leány még él ugyan, de felgyógyulásához nincs remény.

— **A betegpénztárak államosítása.** *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter hivatalba lépésének első percétől fogva legélnkebb érdeklődéssel kísérte a betegpénztárak működését és a szerzett tapasztalatok alapján a betegpénztárak államosításával meg fogja valósítani elődje, néhai *Baross* Gábor egyik nagyfontosságú reformjának tervét. A betegpénztárak ellen ugyanis évek óta állandó a panasz. Teljesen megbízható forrásból

jelentik, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter a *betegpénztárak államosítását feltétlenül szükségesnek tartja.* Ez okból az országos ipartanács május havában megtartandó ülésének napirendjére tűzött tárgysorozatának egyik legfontosabb pontját a betegpénztárak államosítása fogja képezni. A miniszter ezenkívül az érdekelt körök és testületek véleményének meghallgatása végett szaktanácskozományt is fog egybehívni.

— **A sötétség hatalma.** Egy morvaországi faluban most vasárnap oly esemény történt, mely nagyban hasonlít *Tolsztoj* „A sötétség hatalma” című híres színművének tartalmára. A Beznikauban lakó *Wybnodal* Gotthard nevű házaló szeretőjének segítségével feleségét *korbársütésekkel halálra verte.* A gyilkosokat átadták a litvai járásbírósnak.

— **Kinai ezüst tárgyak,** finom bőr diszmu árak, niptárgyak, gyermekjátékok, háztartási cikkek stb. kaphatók a legnagyobb választékban és még eddig nem létezett olcsó árban *Porter* Vilmos koronás árnházában Aradon, a Központit szálloda épületében. A koronás áruházban beszerzett cikkek olyan csinosak és elegánsak, hogy bizton lehet velök hatást elérni, nem csoda tehát, hogy a helybeli és vidéki közönség minden rétege már régóta bizalommal és különös előszeretettel fordul meg ebben a szoliditásgáról híres üzletben.

— **Vasuti szerencsétlenség** történt ma Németországban, Oppeln mellett. Két vonat összeütközött, minek következtében a kalauz és két utas megsebesült.

— **Adomány.** A városi árvaház növendékeinek *Fischer* Eliza urnó husvétü ajándékul megfestésre 100 drb tojást és egy doboz csukorkát adományozott. — *Özv. Inkei* Emilné urnó boldogult férje emlékének megörökítésére az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző egyesületének 100 koronát adományozott. — *Singer* Gyula ur és neje megboldogult apjuk *Singer* Bernát elhalálása alkalmával az aradi zsidó koma és gemiluth-chesedek egyesület részére 10 koronát adományoztak koszorúmegváltás fejében. — *Singer* Gyula és neje bold. atyja, illetve apósa: néh. *Singer* Bernát emlékére 20 koronát az izr. árvaháznak és 10 koronát az izr. jótékony nőegyletnek adományoztak. — *Singer* Gyula atyja emlékére az első aradi betegsegélyző- és temetkezési egyesület javára 10 koronát adományozott.

— **Zálogházi árverés** lesz szerdán és csütörtökön *Weisz* Dávid zálogintézetében.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Sándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A szédelgés netovábbja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

A rendőrhatóságok krónikái sok szomorú, véres dolgot hoznak napvilágra, de nem egy olyan komikumot, a melyen akarva, nem akarva elmosolyodik az ember. A svindler uraknak a megélhetés nehéz gondja jelszóvá, zsinor mértékké teszi az igyekezetet, mindig ujat, ötleteket és eredetieket szállítani mert másképp az „eset” végét nemcsak a rendőrség, hanem a közönség is ismeri.

Egyikét a legmulatságosabb swindliknek tárgyalta ma a bécsi törvényszék. A sikerült csinyen az egész császárváros nevet.

Mikisek Ferencz többrendbeli lopásért büntetést vén csavargó több évre terjedő fogház büntetésétől Szylveszter estőjén szabadult meg. Alig hogy szabadlevegőt érzett feje körül, vizszatért előbbi működésének terére Bécsbe. A midőn egy szép napon csavargása közepette a Marokkaner-Gasse-ba tévedett, észrevett egy építés alatt lévő házat, melyen a rossz időjárás miatt nem dolgoztak. A házat falalánk vette körül, melynek ajtaja be volt csukva.

*Mikisek*eknek, alig hogy meglátta az elhagyott új házat, ugynevezett pokoli gondolat fogamzott meg az agyában. Körül vizsgálta a

telepet és egy másodkulcs segítségével kinyitotta a palánk ajtót és már is benn volt ábrándjainak és terveinek birodalmában.

A következő reggel lázas munkásságot fejtett ki. Pallérnak adta ki magát. Fogadott munkásokat, kikkel aztán többször volt goromba mint szigorú. És a jámbor munkások roppant tiszteletre és félelemre lobbantak a tekintetes pallér ur iránt.

És a tekintetes pallér ur intézkedni kezdett. Az egész vonalon megkezdődött a munka. Az elhagyott terep most lázas, sietős munka színhelye lett. Egy páran gerendákat fűrészelték, mások meszet kevertek, homokot hordotak. Ott a maltert targonczázták, itt meg a téglákat rakosgatták és cipelték. A pallér ur sem lustálkodott, ő is dolgozott — szép lassan, nyugodtan kezdte eladogatni természetesen jó pénzért — a gerendákat, a hordókat, a cementeket, a köveket, a téglákat és másféle építési kellékeket és ezeket fényes nappal széles nagy koszikban szállíttatta el.

Az új házzal szemben volt egy korcsma. Ezt se hanyagolta el a pallér ur, sok dolga között mindig talált magának időt, hogy egy pár percet minden félórán az itókának szenteljen — hitelre. És a korcsmáros szívesen hitellezett a pallér urnak, a ki olyan goromba tudott lenni a munkásokkal.

Hanem az aranjuzei szép napoknak egyszer csak vége szakadt, mert hát semmi se tart örökké ezen a földön. Egy hűvös napon — még a szürke felhők is sirtak — a Marokkaner Gasse-ba vezette útja az igazi pallért, *Tischler* építőmestert. A mint elhaladt az új építkezés előtt, majd kővé meredt bámulatáon. Azt hitte, hogy álmodik, hogy a dzsinek üznek vele tréfát, de később meggondolta a dolgot, hogy a császárvárosban van és hogy a csodák meg a dzsinek ideje már régen lejárt — és elszaladt a rendőrséghez. A rendőrségnél pedig bejelentette, hogy azon a telepen, melyen ő szüneteltette a munkát, most serényen folyik a dolog.

Egy óra múlva már újra tömlöczben ült *Mikisek* ur munkásaival egyetemben.

A mikor a csodálkozó munkásokat megkérdezték, hogy ki fogadta fel őket, ki adott nekik munkát, mind oda mutattak *Mikisek*re, mondván:

— A tekintetes pallér ur!

Mikisek ügyét ma tárgyalta le a bécsi törvényszék és a tekintetes pallér ur négy évi fegyházit kapott. A munkásokat természetesen még a rendőrség bocsájtotta szabadon.

VAROS ÉS MEGYE.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi április hó 11-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése 1900. évi márczius haváról.
2. Győr szab. kir. város közönségének átirata a városok kongresszusa ügyében.
3. Szabolcsvármegye közönségének átirata a pálinkaivás korlátozása iránt az országgyűléshez intézett felirata tárgyában.
4. A polgármester előterjesztése az aradi községi tanítók által tett 1000 korona alapítvány tárgyában.
6. A csanádi püspök Ó Nagyméltóságának átirata a templom-építési alap kezelése és a templom-építési bizottság működése tárgyában.
7. A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium leirata, melylyel városunk közönségét a munkás közvetítő kijelölésének kötelezettsége alól felmenti.
8. *Kristyó* János az iránti kérvénye, hogy a Baross-park északi befásított terén egy elárúsító kioszkot felállíthasson.
9. A tanács jelentése a Szent-háromság szobor felállítása iránt hozott határozatnak kormány-

hatóságilag lett jóváhagyásáról. 10. A tanács jelentése a nyári színház világítása tárgyában. 11. Az aradi kereskedelmi és iparkamara átirata az ipari szeszgyárak megállapított kontingensének változatlanul hagyása iránt az országgyűléshez és a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz való felterjesztés intézése tárgyában. 12. *Mittner* József kérvénye a versenytéri 33 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 13. A tanács jelentése *Hoffmann* Sándorral a városi bérház épületben bérelt bolt és emeletközi helyiségek bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 14. A tanács jelentése az 1899. évi zárszámadás tárgyában. 15. A pénzügyi bizottság jelentése a városi alapítványi és árvapénztár mikénti elhelyezése tárgyában. 16. U. a. jelentése a helybeli pénzintézetek és iparvállalatok részvényei azon értékének megállapítása iránt, melylyel azok a városi vállalatoknál óvadéknak elfogadhatók. 17. U. a. jelentése *Tedeschy* Viktor törvényhatósági bizottsági tagnak az 1900. évre számvizsgálóul való kiküldetése tárgyában. 18. A tanács jelentése a nagymélt. pénzügyminiszterium által az 1899. évi VI. t. cz. 4. szakasza alapján a város részére 1899. évre megállapított segély tárgyában. 19. A polgármester jelentése a házi pénztár részére a szennyvizcsatorna alából 30.000 korona előleg utalványozása iránt. 20. A városi árveszék jelentése az árvatári tőkék utáni házi pénztárt illető 10% kamat kiutalványozása tárgyában.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **A Gönczy-pár az esküdtsek előtt.** Berlinből táviratozzák: Az esküdtsek előtt ma kezdtek meg a végtárgyalást a magyar származású *Gönczy* József cipész és felesége ellen, akik 1897 augusztus 23-án Berlinben a 71 éves özvegy *Schutzenét* és 51 éves leányát meggyilkolták, s a holttesteket a pinczében elrejtették s aztán az elrabolt ékszerekkel és értékpapirokkal Amerikába szöktek. Magukkal vitték *Buczi* nevű kutyájukat is. Ez vezetett nyomukra, 1900. januárban felismerték őket s a német konzul letartóztatta a gyilkos párt és Németországba kísértette. A tárgyalás több napig fog tartani, mert mintegy 70 tanút kell kihallgatni.

§ **A szerelem bolondja.** *Gévay* Mihály 19 éves asztaloslegény szerelmi viszonyt folytatott *Fitz* Péter budapesti cipész 16 éves leányával, Margittal. A leány azonban időközben másra vetette a szemét és ott hagyta *Gévayt*. A szerelmében csalódott asztaloslegény bosszút forralt ellene s a múlt év márciusában lakása előtt megleste hűtlen kedvesét és rövid szövíta után zsebkésével háromszor hátba szurta. *Gévayt* elfogták, törvény elé állították és gyilkosság kísérlete miatt *három évi fegyházra* ítélte a budapesti törvényszék. A tábla ezt a büntetést két évi fegyházra szállította le. A kir. kuria, melynek harmadik büntetőtanácsa, *Kelemen* Mór bíró előadása mellett, ma foglalkozott ezzel az ügygyel, *Gévayt öt évi fegyházra* ítélte.

NAPIREND.

Április 4. Szerda. Róm kath. naptár: Izidor. — Protestáns naptár: Izidor. — Görög-keleti naptár (márczius 22.): Vazul vértanú. — A nap két 5 óra 17 perczkor, nyugszik 6 óra 17 perczkor. — A hold két 8 óra 4 perczkor, nyugszik 12 óra — perczkor.
Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 759.6 milliméter. délután 2 órakor 761.0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 2.6. délután 2 órakor C° + 7.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor EN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 6 mm.
Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.
Szabadságharcoló emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.
Költés-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.
Április 4. A Szent-Margit részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor.
Április 8. Müttermüller-József hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt). — Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — Az aradi polgári jótékony nőegylet közgyűlése délután 3 órakor (Városháza). — Az aradi ipar- és népbank hiteligyletének közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Április 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Április 16. A pankoti jótékony nőegylet műkedvelői előadása (Fehér Kereszt).
Április 23. A gazdasági bank rendkívüli közgyűlése délután 6 órakor.
Május 2. Kőrallatorvosválasztás Csermón.

KÜLÖNFELEK.

Intés.

Istók bevonul katonáékhoz. Inti agg anyja:
— Édes fiam, ha háboru találna kiütni, légy okos és ne avatkozzál bele.

□ **Különös végrendeletek.** A Minerva folyóirat az olasz *Scarlatti* tollából cikket közöl, amelyben több excentrikus végrendeletről van szó. Megemlékezik először is *Miksa* császárról (meghalt 1519-ben), akinek le kellett vágni halála után a haját és ki kellett huzni a fogait, hogy aztán eléggessék nyilvánosan, a holttestet pedig oltatlan mézszel kibélelt koporsóba kellett tenni. Félelem nélküli *Rikárd*, *Normandia* hercege azt akarta, hogy a roueni székesegyház portáléja előtt temessék el, hogy „mindenki, aki ki- vagy bötty, lábbal tiporja”. Egészen másképpen gondolkodott egy *Chatelet* nevű ur, aki 1820-ban halt meg; ugyanennek a székesegyháznak egyik falába temette magát és pedig álló helyzetben. „Hogy a mindenféle közönséges népség ne sétálgathasson a hasán”. I. *Edward* angol király gyűlölte a skótokat és az ellenük vívott egyik csatájában esett el. Meghalt a fia, hogy a holttestét főzesse mindaddig, amíg a hús le nem válik a csontokról. A húsát aztán temessék el, a csontokat pedig tegyék egy ládácskába, a melyet vigyenek el minden háboruba a skótok ellen.

— Ha már életemben le nem győzhettem őket, azt óhajtom, hogy legalább a csontjaim legyenek romlásuk tanúi — jelentette ki haláluk közben.

II. *Edward* azonban volt olyan okos és nem teljesítette kedves apja kívánságát. Ennek a rovasára aztán némely babonás kortársak sok szerencsétlenséget jegyeztek föl, ami nemsokára a királyt érte.

Modern.

A poeta idegesen ugrik föl a pázsitról:
— Nem lehet itt tavaszi verset írni; ezek a madarak az ő csicsérgésükkel folyton megzavarnak.

□ **A spanyol királyok kegyelete.** Madridban hagyomány szerint január elején pom-pás hatfogatu királyi hintó megy *Higar* herceg palotájába. Előkelő palotahivatalnok és egy komornyik ül a hintóban. A komornyik gazdagon diszített ezüsttálczán kabátot tart, amelyet a király *Vizkereszt* napján szokott viselni. *Higar* hercegre, akinek a király ajándékát viszik, a legmelyebb hála jeleivel fogadja a kitüntetés. Az előjebb hálával fogva az ilyen képpen kitüntetettnek jogában van, hogy a király által január 6-ikán viselt kabátot bírja és az említett napon a király asztalánál ebédeljen, még 1431-ből ered. *Don Rodrigo de Villandrandonak* jutott ki legelőször ez a kitüntetés és pedig azért, mert megoltalmazta II. *Jánost* *Don Henrik* hatalma ellen. A hagyomány a következőket tartalmazza föl erről az esetről: *Castilia* grandjai összeesküdtek II. *János* meggyilkolására, s tervüket *Vizkereszt*-nap ünnepén akarták véghezvinni. Alig kezdődött meg az ünnep, amikor gróf *Ribadeo* a terembe lépett s miután néhány szót sugott a király fülébe, a királylyal együtt eltávozott. Az összeesküvők, akik attól tartottak, hogy összeesküvésüket felfedték, meg akarták akadályozni a király menekülését. Berontottak szobájába és vak dühvel meggyilkoltak egy embert, akit ott találtak. Nem a király volt, hanem gróf *Ribadeo*, aki saját élete árán mentette meg királyát. Ennek az önfeláldozásnak emlékére a spanyol királyok minden évben azt a kabátot küldik herceg *Ribadeo* utódának ajándéknak, amely a királyon *Vizkereszt* ünnepén rajta volt.

Fölháborodás.

Szomszéd: Hogy adhatja leányát ahoz a Gruberhez? Hiszen három évig ült!

Atya: Oh, a szemtelen! Nekem csak két évet mondott.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, április 3.

Tavaszi időjárás. Az éjjek még hűvösök. A léghőmérséklet +2 +4° R. között váltakozik. A nappalok sem igen melegek, mely időgazdáink szerint kedvező a vetésekre.

A vetések állása általában kielégítő, csak néhol igen ritkák a tavaszi, részint az őszi vetések.

A behozatal inkább silány. A mai hetivásáron alig néhány száz métermázsa buza és 6—700 métermázsa tengeri kelt el, néhány fillérrel magasabb árban.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

I-ső minőségű buza 7.10—7.20.

Középmínőségű buza 6.90—7.—.

Tengeri 4.90—5.—.

Rozs névleges jegyzés 5.50.

Arpa névleges jegyzés 5.30.

Zab névleges jegyzés 4.50.

Az irányzat szilárd.

— **Ar aradi ipar és népbank hiteligylete** április hó 8-án d. e. 10 órakor a bank emeleti tanácsstermében teljes ülést tart a következő tárgysorozattal:

1. A teljes ülési jegyzőkönyv hitelesítésére küldendő bizottság kinevezése. 2. A hiteligyleti bizottságnak az 1899. évről szóló jelentése az egyet viszonyairól. 3. Az 1899. évi mérleg előterjesztése kapcsolatban a számvizsgáló-bizottság jelentésével. 4. A hiteligyleti bizottság kiegészítése hat kiegészítő tag helyett. 5. A számvizsgáló-bizottság megválasztása, mely 5 tagból áll. 1899. év végével *Balsó* Antal, *Don* Konstantin, *Lénárt* Imre, *Stoll* Béla, *Buzáky* Gyula és *Rácz* Sándor sorrend szerint kilépnek, kik újra megválaszthatók. *Varga* József, a hiteligyleti bizottság elnöke.

— **Fizetésektelelenség.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: *Weisz* Márkus, *Brezova*. — *Kohn* John, Bécs. — *Szenkovits* Miklósné, *Erzsébetváros*. — *Korányi* David, *Szenicz*. — *Laufenstein* József, *Radstadt*. — *M. Iscovitsch* freres, keresk. cég, Bécs és Bukarest.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 3.

Délelőttözsde. A buzeinkal méréselt, vételked jó. Szilárd irányzat mellett 19,000 métermázsa kerület galomba, 2½—4 fillérig magasab árakon. Egyéb gabonaműek közül tengeri emelkedőben, arpa nyugodt, rozs szilárd, zab tartott, a többi forgalom nélkül. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.60—7.61
Buza májusra	7.65—7.66
Buza októberre	7.78—7.79
Rozs áprilisra	6.43—6.44
Rozs októberre	6.62—6.64
Zab áprilisra	4.90—4.91
Zab októberre	5.30—5.31
Tengeri májusra	5.44—5.45
Tengeri júliusra	5.54—5.56
Repcze augusztusra	12.75—12.85

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.63—7.64
Buza májusra	7.65—7.66
Buza októberre	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.49—6.50
Rozs októberre	6.64—6.65
Zab áprilisra	4.93—4.94
Zab októberre	5.30—5.31
Tengeri májusra	5.51—5.52
Tengeri júliusra	5.54—5.56
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	753.—
Magyar hitelrészvény	731.—
Leszámitolóbank részvény	490.—
Rima-Murányi vasmű részvény	621.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	635.20
Közúti vasút	658.—
Városi villamos vasút részvény	337.—

S z e s z ü z l e t

— Április 3. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter ½ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Április 3. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 94.—96.— filig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — filig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 102.—103.— filig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 100.—102.— filig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 100.—101.— filig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — filig. Közép páronként 240—280 kilogramm felüli sulyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 99.—100 filig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — filig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli sulyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 99.—100.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 99.—100.— filig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 98.—99.— filig.

Megjegyzés: A fenti jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. — Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az előre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élt) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: Április hó 1-én volt készlet 32156 darab, április hó 2-án főlhajtatott 1501 darab, április hó 2-án elszállított 542 darab, április hó 3-án maradt készletben 33115 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. április 3.

Magyar aranyjárdék 4%	97 20
Magyar koronajárdék 4%	93 60
Magyar arany 4%	101.—
Magyar ezüst 4 1/2%	99 75
Magyar keleti vasut	99 50
Magyar földterhermentesítési kötvény	92 90
Magyar italmegváltási kötvény	98 25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereségnyújtási község	164.25
Tiszaszabályozási és szegedi község	—
Osztrák papírjárdék	99.—
Osztrák járdék ezüst	98.75
Osztrák járdék arany	98.25
Koronajárdék	99.20
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1780.—
Magyar hitelbank részevény	731.—
Osztrák hitelintézet részevény	753.40
Osztrák-magyar államvasut	634.50
20 frankos arany (Napoleonor)	19.26
Német birodalmi márka	118.55
London	242.90
Paris	96.40

REGENY-CSARNOK.

Egy titkos rendőr kalandjai.

— Angol bűnügyi regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szabonyi Sz.

[11]

(Folytatás.)

— Nos, mondá, azt hiszem legokosabb ha az ember a szükséges butordarabokat megtartja a fejében, amire meg szüksége nincs, azt tegye a könyvtárába, hogyha szüksége lesz rá elővehesse, mindjárt. Így ily esethez, mint amelyet most kaptunk, szükséges, hogy elővegyük minden eddigelé tapasztalt forrásainkat. Kérlek add csak ide azt a K. betűs amerikai enciklopédiát ott melletted. Először is azt kell figyelembe vennünk, hogy nagyon erős oka lehetett Openshaw nagybátyjának elhagyni Amerikát. Ily korban az emberek nem egykönnyen cserélik fel lakhelyeiket, pláne Florida nagyszerű éghajlatát, egy unalmas angol faluval. Az a nagy előszeretete a magány és zárkózottság iránt, csak azt mutatja, hogy valakitől, vagy olyasvalamitől félt, amely bizonyára az volt, mely őt elűzte Amerikából. És hogy mitől félt? Azt világosan mutatják a levelek, melyeket ő és örökösei kaptak. Észrevetted rajtuk a bélyeget?

— Az első Pondicherryből volt, a második Dundeeből, a harmadik Londonból.

— Kelet Londonból. Nos, mit következtetsz ebből?

— Mindhárom tengeri kikötő.

— Nagyszerű! Most már van kulcsunk. A lehetőség, erős lehetőség — azt mutatja, hogy az illető egy hajón volt. És most térjünk át

egy más pontra. A Pondicherryből kapott levél után a szerencsétlenség csak hét héttel később következett be, Dundeeből kapott levél után három-négy napra. Jelent ez valamit?

— Nagyobb utat kellett tennie.

— Minek?

— A hajónak.

— De hát akkor a levélnek is.

— Így nem értek belőle semmit.

— Ebből az következik, hogy a hajó, melyen az az ember utazik, vitorlás hajó. Ugy látszik, rendesen, mielőtt elindultak volna küldetésüket teljesíteni, maguk előtt küldték az intést, a narancsmagokat. Látod mily gyorsan végeztek a Dundeeből jött intelem után? Ha Pondicherryből gőzhajón jöttek volna, ugyanolyan gyorsan értek volna ide, mint a levelek. De tény az, hogy hét hét múlva azt az időkülömböséget jelzi, mely lefolyt a levél hajójának és a feladó hajójának a megérkezése között.

— Lehetséges.

— Több ennél. Valószínű. Most már érte, miért siettettem a fiatal Openshaw? A gyilkosság rendesen akkor következett be, midőn megérkeztek. De ez esetben a levél Londonból jött, így tehát bármely perczen elérheti sorsa.

— Szent Isten! kiálték, mit jelenthet ez a folytonos üldözés?

— A papirosok, melyek Openshaw nagybátyja birtokában voltak, bizonyára nagy értékkel bírtak egyes személyekre nézve. Azt hiszem az kétségtelen, hogy többen vannak. Egy magános ember nem lett volna képes két gyilkosságot oly ügyesen vinni véghez, hogy az illetékes közegek figyelmét elkerülje. Kell, hogy többen legyenek és oly emberek, kiknek nem hiányzik a bátorságuk, meg az elhatározásuk. Ilyképen, amint láthatod, a K. K. K. megszűnik az ember kezdőbetűje lenni, hanem egy társaság nevévé jelenti.

— De miféle társaság?

— Hallottál valaha, mondá Sherlock Holmes előre hajolva, a „Ku Klox Klau”-ról?

— Nem én,

Holmes levette az állványáról a jegyzőkönyvet.

— Itt van a Ku Klox Klau. Ez a három szó a hangot akarja utánozni, melyet egy puska elsütésénél produkálhatni. Ezt a borzasztó titkos egyesületet, az amerikai polgárháború után kiszolgált „Confedarete” katonák alapították és gyorsan ezután fiók szövetkezetek alakultak az Egyesült-államok több részén, mint Louianában, Karolinekban, Georgiában és Floridában. Hatalmát politikai czélok elérésére fordította, hogy rettegésben tartsa a néger szavazókat és hogy elűzze a nyugati kontinensről mindazokat, kik elveit elfogadni vonakodtak. Gyilkolásaik rendesen előre jelezve lettek, de mindig valamely fantasztikus módon, tölgfalevelek, dínymagok, narancsmagok stb. Miután ezt az intést megkapja a kiszemelt áldozat, vagy elszökik az országból, vagy eleget tesz kívánságuknak. Ha azonban bátran szembeáll, elkerülhetetlen halál a sorsa, még pedig rendesen valami idegenszerű eddig ismeretlen-eszköz által. Oly nagyszerűen van a társaság szervezve, hogy alig találunk esetet, melyben egy előre bejelentett tett ne sikerült volna teljesen. Evekig virágzott ez a haramia egyesület, noha az amerikai állam mindent megtett, hogy kiirtsa őket.

Láthatólag azonban a társaság feloszlott már 1869-ben noha azóta is sok oly eset fordult már elő, melyeket nekik lehetne tulajdonítani.

— Meg fogod látni, mondá Holmes, letéve a könyvet, hogy a hirtelen feloszlás, mely a társaságot érte, teljesen összefügg Openshaw eltűnésével, mivel ő magával hozta a papirosait. Ez lesz valószínűleg az egész ok. Nem csoda tehát, ha e család ily üldözéseknek van kitéve, mert amint ezek a jegyzetek mutatják is, sok jónévű emberek kompromittáltak ott lenn délen és valószínűleg igen sohan vannak, kik e papirosok hiánya miatt, nem tudnak aludni.

— Hát akkor az a lap, amit láttunk...

— Olyasmi, aminek képzeljük. Azt hiszem ez volt rajta: „küldtem magokat A. b. c.-nek.” Ez annyit jelent, hogy elküldtem nekik a titkos társaság intéseit. Aztán jött néhány jegyzet, hogy A.-tól már tiszta a talaj, vagy hogy

elhagyta az országot, végre pedig, hogy ellátogattunk C.-hez, félős, hogy nem valami kellemes vendég volt C.-re nézve. Nos, kérlek, így azt hiszem, jó lesz egy kissé bevilágítani ebbe a dologba és fiatal Openshawra nézve legjobb lesz, ha azt teszi, amit mondtam neki. Most már nincs mit tenni ma este, tehát kérlek, add ide a hegedűt és feledjük el a csuf időt és a még csufabb módjait a mi kedves embertársainknak.

*

Reggelre kitisztult az idő és a nap gyönyörűen sütött le a földre, azon a homályos fátyolon keresztül, mely egy nagy város felett lebeg állandóan. Sherlock Holmes már reggeli-nél ült, midőn beléptem hozzá.

— Megbocsátasz, hogy nem vártam reád mondá, de érzem, hogy nehéz napom lesz a fiatal Openshaw ügyében kutatni.

— Mily lépéseket fogsz tenni?

— Az az első kutatásomnak az eredményétől függ. Valószínűleg le kell még is mennünk Horshamba.

— De először nem oda?

— Nem. Itt a városban fogom keresni. Kérlek, csengess a leánynak a kávéért.

Amint így várakoztam, felemeltem az ujjamat, mely az asztalon feküdt, de amint szememet az első lapra függesztettem, szívem iszonyu dobogásba kezdett:

— Holmes, kiáltám, már elkéstél!

— Ah, hogy történt?

— Nézd!

— Félttem tőle! mondá egészen megindulva.

— Szemem megakadt az Openshaw néven itt a bekezdésnél. „Tragédia a Waterlooi hid közelében! Tegnap éjjel 10 és 11 óra között Cook rendőr a Warterlooi hid közelében kiáltást hallott és rögtön utána mintha valaki a vízbe esett volna. Az éj sötét volt és viharos, tehát lehetetlen volt kimenteni, bár az néhányan megkísérelték. A vészjelzés után a vizerőrségnek sikerült azonban kimenteni a hullát, minek utána megállapították, hogy az illető Openshaw Jánosnak hívják és Horshamban lakik. Valószínűleg látszik, hogy amint sietve haladt, hogy elérje az utolsó vasutat, félre lépett és belezuhant a vízbe.”

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul.		Budapest felől érkeztek:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. sz. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.58
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
		Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	7.15	Személyvonat reggel	8.46
Vegyesvonat délután	4.16	Vegyesvonat este	7.40
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. reg	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeséről szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 165. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1900. évi április hó 4-én:

A zsidónő.

Opera 5 felvonásban. Irta: Scribe. Fordította: Ormay Ferencz. Zenéjét szerző: Halévy.

SZEMÉLYEK:

Brogni	Odri Lehel.	Polgármester	Gáthi K.
Leopold	Sólyom L.	Eleázár	Déri Jenő.
Eudoxia	Redei Szidi.	Recha	Ruzsinszki I.

Kezdete 7 órákor.

Özv. Schwemmer Emánuelné

Állás-üzletében

Vörösmarthy-utca 2. és Hunyady-utca 1. sz.

Tisztelettel értesíti a n. é. Arad és vidéke közönségét, hogy a raktáron levő dus választéku férfi és női szövetek-, vászonneműek-, asztalneműek-, damaszt terítőkből, férfi és gyermek kalapokban, férfi ingekben, férfi nyakkendőkből, női, férfi és gyermek cipőkből. Végül

legújabb divatu női kabátokat legfinomabb selyem béléssel

ugy az üzlethelyiségben, mint a vásár tartamára a vásár sátorjában, igen jutányos árak mellett áruba bocsájtja.

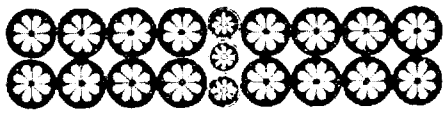
A Vörösmarthy-utcai üzlethelyiség berendezése

1900. május 1-én

igen jutányosan eladó.

Teljes tisztelettel

Özv. Schwemmer Emánuelné,
Vörösmarthy-utca 2. és Hunyady-utca 1. szám.

8312—1899. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a Victoria takaré- és hitelintézet végrehajtónak, Hank György és társai végrehajtást szenvedő elleni 160 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő, Kurtics községében fekvő, a kurticsi 18. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 7. sor. 20. hrsz. ingatlanra az árverést 418 frtban ezenel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi április hó 30. napján délelőtt 9 órakor Kurtics községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 41 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arányammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3383. sz. alatt kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1899. decz. 25.
Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Bilkey,

kir. tszéki bíró.

Union Bank erdőüzlete Bécs.

Van szerencsénk a tisztelt szőlőbirtokosokat arról értesíteni, miszerint legjobb

tölgyfából készített I. osztályú

szőlőkaróink

elárusításával

Holländer Ig. urat

aradi fakereskedőt megbíztuk és meghatalmaztuk arra, hogy az elárusított szőlőkaró árát felvehesse.

UNION BANK erdőüzlet
= Bécs. =

Árverési hirdetmény.

Dr. Steinitzer Pál ügyvéd, mint özv. Kovács Ágostonné aradi lakos meghatalmazottjának 380/1900. ügysz. jegyzőkönyvben foglalt megkeresésére ezennel közzé teszem, hogy folyó évi április hó 4-ik napján délután 4 órakor Kovaszinczon, özv. Kovács Ágostonné szőlőjében közbenjöttem mellett megtartando árverésen mintegy 70 hektoliter 1899. évi termésű bor Kohn József hodmezővásárhelyi lakos kárára és veszélyére készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Aradon, 1900. évi április 3-án.

Dr. Kölgyessy,

az aradi kir. közjegyzői kamara 147/1899. sz. rendelvénye szerint Bonts Döme aradi kir. közjegyző helyettese.

1054/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 404. sz. állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius 19.

Salacz,

királyi tanácsos
polgármester.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2512—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesítem, hogy az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú földmívelésügyi miniszeri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartására vannak kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kultúrnövények: általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint a fűvek magvai, úgyszintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kinnlaltatnak vagy árultatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinalása és árulása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető- és fűmagvak csak az eladó nevének, az illető mag fájának, illetve válfájának és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve), valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) % -ban, úgyszintén csirázó képességének (szemek száma szerint) % -ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség % számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről irásban meg nem rövidített szavakkal, a számjellek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötelevelben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítvényben, a kicsinybeni vagy közvetítő útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez nem magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy cégjegyén kívül még egy más oly jellel kell megjelölve lenni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötelevelben, illetve számlában vagy külön értesítvényben jelzett árú azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólomzárólva nem volnának.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítvény mellett szállítatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fájának, illetve válfájának, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi %-ára vonatkozó köteles megjelölés kitérítésére szolgáló rovatait az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fájának, illetve válfájának, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, természetesen céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t.-cz. 51. §.) úgyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ára való ellenőrző vizsgálatoknál ugy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatkozó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fentebb nagyobb hiányt, a csirázóképességénél ellenben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fájának, illetve válfájának származásának valamint a mag tisztaságának úgyszintén csirázó képességének % -ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

(*) A magvizsgáló állomásoktól szerzendő be.

Árverési hirdetmény.

Schneider Mártonné szül. Mu-rosch Rozáliának, Schneider Kata-lin és Rozália szentmártoni lakó-sok elleni ügyében, az aradi tör-vényszék P. 414/1900. sz. végzé-sével kirendelt alólírott zárgond-nok részéről, ezennel közhírré té-tetik, hogy a kurticsi 691. sz. tj-kvben felvett ingatlanokból Schnei-der Katalint illető hányadra a ha-szonbéri árverés határidejéül ápri-lis hó 7. napjának d. e. 10 órája, a helyszínén Sofronya pusztán, (közvetlenül a vasut mellett) ki-tűzetik.

Haszonbérbe adatik: mintegy 40 hold (1100 □-öl) búzával beve-tett szántóföld, holdanként 40 ko-rona kikiáltási árban;

Továbbá 40 hold (1100 □-öles) tengeri művelés alá veendő szán-tóföld holdanként 24 korona kiki-áltási árban.

A haszonbérbeadás, esetleg kis-sebb részletekben is megtörténik.

A fizetési feltételek, valamint egyéb módozatok, alólírott zárgondnoknál tudhatók meg. A bér-letidő tartama 1 év.

Szentmárton, 1900. márczius hó 10-én.

Háztlhofer Ádám,

1202. zárgondnok.

4768--1900.

Hirdetmény.

A gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapesten megtartandó 6 napos, a faiskola kezelő néptani-tók és gazdasági alkalmazottak ré-szére pedig Kolozsvárt, Keszthe-lyen és Kis-Szebenben tíz napos gyümölcsfa tenyésztési tantolyam-nak rendezését a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszte-rium elrendevén, közhírré tesz-szük, hogy a vonatkozó pályázati hirdetmények levéltárunkban a hi-vatalos órák alatt bármikor bete-kinthetők.

Arad, 1900. évi márczius hó 1-én.

A városi tanács.

JELENET AZ UTCZÁN.

Két ur találkozik:

— Ön azt fogadta, hogy vidéki lapot nem olvas. És most mégis mennyire szereti az *Aradi Közlönyt*.

— Hisz az *Aradi Közlöny* nem vidéki, hanem *országos lap*. En tehát következetes maradtam, mikor azt mond-tam, hogy vidéki lapot nem olvasok.

— És az *Aradi Közlöny*ből értesül oly kitűnően az eseményekről? Onnét veszi ön azokat az eredeti tudósítá-sokat és ötleteket, melyekkel az egész társaságunkat szó-rakoztatja.

— Ön nem tud semmit. Nem csak magam miatt tartom az *Aradi Közlönyt*, hanem a feleségem, a leányom és a gyermekek miatt is. A rendkívül pontos táviratok, napi újdonságok, regény, tárca, színház és egyéb nagy gondal csinált rovataiban mindenik megtalálja a maga olvasni valóját. Nem is sejtí, hogy milyen kulturális hi-vatást tetjesít az *Aradi Közlöny* a család körében.

— És milyen a lap iránya?

— Szabadelvű, demokrata és bátor szókimondó. És milyen friss! A fővárosi lapok sohasem hozhatnak olyat, mit már kora reggel nem olvastam volna az *Aradi Köz-lönyben*, részletesen és kimerítően. Megjelenik naponként legalább 12 oldalon. Ez okból mondható a legnagyobb vi-déki napilapnak. De azért kérem — ne rendelje meg.

— Hogyan ön annyira dicséri és mégis lebeszél?

— Igenis lebeszéltem, mert majd megrendelem én az ön részére. Mert ha én rendelem meg, úgy *megkapom a Murai Károly pompás kaczagtató adományját*.

173—1900. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagylegelőbéli 92. sz. 6 hold földnek Aleján Lázár jelen-legi bérlő kára és veszélyére 1899. évi október hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó év április hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 19 korona 10 fil-lér évenkénti és holdankénti bér. — Bánatpénzül leteendő a kikiál-tási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vé-tetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gaz-dasági tanácsnok urnál az árve-rést megelőzőleg is megtekin-tetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi április hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

176/1900. g. sz.

Hirdetmény.

Azokat, akik a birkás-dűlőbéli legelőn kijelölt téglaverő helyeken a folyó évben téglát verni óhajta-nak, felhívjuk, hogy a téglaverő helyek kijelölése iránti kérelmeket Varjassy Lajos tanácsnok urnál folyó évi április hó 9-ig írásban, vagy szóbelileg bejelentésék.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1900. évi április hó 2-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Hoffmann Sándor

divatáruháza ARAD, színház-épület.

Prágai jó minőségű női

glacébőr keztyük

minden színben

csak 75 krajczár.

Harisnyák

elismert jó minőség,

gyermekek részére még mindig régi

árjegyzék szerint.

női fekete 3 pár csak 1 ft.

Övek:

Szalag övek minden színben

már 50 krtól feljebb, nagy választékban.

Bőr övek minden színben

== darabja csak 35 kr. ==

Izléses férfi nyakkendők.

OCASSIÓ! Selyem napernyők 1.50 ft.

Legújabb ruha díszek és hozzávalók.

Gyönyörű női nyakkendők.

== 2 üzlethelyiség május 1-ére kiadó. ==